

Наталка Ворожбит

Погані дороги

1

Коли я вперше їхала на Донбас, мене попросили заповнити анкету, де я описала би себе, свою зовнішність, якісь особливі прикмети. Ну, якщо зі мною щось трапиться — щоб могли упізнати тіло. А в мене немає ніяких особливих прикмет. Опишу себе всю.

Я — Наташа, мені вже сорок. У мене дрібна комплекція і тому здаюся молодшою. Ще в мене гострий ніс, красиві карі очі, тонкі губи, маленькі груди, що ще?.. Худі ноги та руки. Через стреси й неправильний спосіб життя я в не дуже хорошій формі. Бліда і в мене вилітає серце. Ти називатимеш мене «горобчик».

Тепер я опишу тебе.

Ти — Сергій і тобі 38. Ти середнього зросту. Ні, навіть нижче середнього. Міцний, підтягнутий, з гарною поставою. Здаєшся старшим. У тебе сильний голос, жорстке сиве волосся. У тебе карі очі, коли я в них дивлюся — так почувуюся, начебто мене взяли в заручники й опускають у темний підвал, і зараз почнеться незнане жахіття. Я дуже хочу дивитися в твої очі. Я дуже хочу тобі сподобатися.

Ти мені вже сподобався.

Ти мені сподобався, але не з першої зустрічі. Із другої. Я брала в тебе інтерв'ю в київському кафе на Шота Руставелі. Була тепла зима. Я прийшла така в червоному пальті. Ти був у військовій формі. Я сказала: «Який ви красивий». М'яз ледь ворухнувся на твоєму обличчі, і я зрозуміла — тобі приємно. Ти весь такий герой. Розповідаєш про війну, про Донецький аеропорт, предмет мого дослідження. Малюєш на серветці старий і новий термінали, малюєш позиції ворога, вимовляєш назви зброї та техніки. Я майже нічого не розумію, але прикидаюся, що розумію. Ти недоступний і відсторонений, але тебе заводить мій інтерес до війни. Це єдина дорога до тебе. Ти малюєш єдину дорогу з аеропорту до тилу. Її називали Дорогою життя. У тебе за grubілі руки.

«Дивіться, Наталю, штурмова бригада виїхала на ротацию по цій дорозі. Ось тут стоять «Гради», тут гаубиці, а тут БТР-и, сюди лупила артилерія, а тут згорів наш танк. У той день був один

двохсотий і три трьохсотих. Чотири сепари підірвались на розтяжках».

Ти розповідаєш, а я дивлюся на твої губи.

А потім йду в кінотеатр і дивлюся документальний фільм про війну. Щойно ти мені розповідав про війну. А зараз я дивлюся кіно про війну за твоєї участі. Навколо тебе гримлять вибухи. Ти озброєний і давно не митий. Ось на наших очах помирає боєць, молодий хлопець. Ось іще поранений, ось іще труп. Ось ти кричиш і віддаєш команди. І в моїй голові не вкладається, що ці вибухи, постріли й смерті — не постановка, що бруд на твоєму обличчі — не грим. Що ти не якась там мавпочка Бред Пітт. І ти вже точно когось убив по-справжньому.

Я намагаюся молитися в одному із храмів Видубицького монастиря біля ікони мами Марії. Я зовсім не вмю цього робити. Але з мене річками течуть сльози. Прошу за доньку, за маму, прошу миру в Україні та ставлю свічку за всіх загиблих. Але плачу не тому, будьмо чесними. Я плачу за тобою, хочу кохання з тобою. Однак соромлюся просити, турбувати через це Самого.

Але мама Марія все зрозуміла й передала. Мабуть, вона сказала: «Ця жінка хоче болю, допоможи їй». Після цього ти запросив по телефону: «Поїхали зі мною на фронт. Я покажу тобі фронт. Хочеш?» Хто ж не хоче на фронт?! Усі хочуть на фронт. Я вирішила ще швидше, ніж подумала. Не взяла термос і курку, не взяла нічого, що беруть із собою жінки, коли їдуть із чоловіками в далеку дорогу. Тому ми їмо на заправках жахливі хотдоги та п'ємо каву з блювотним смаком. Ти не слухаєш музику в своїй машині без номерів, ти куриш і часто мовчиш. Ти і я, цілковито чужі люди. Різні породи тварин. Чому мені так спокійно й добре? Звідки береться щастя?

Ти розповідаєш мені історії про Донецький аеропорт, предмет мого дослідження.

«Сепари вирішили зробити подарунок Путіну на день народження — взяти аеропорт. Для цього вирішили використати «Буратіно». Це така зброя масового ураження. Знищує все живе в радіусі трьох кілометрів. Наше командування відкрито не підтверджувало цю інформацію, але й не спростовувало. Найбільш переконало те, що сепари почали відводити техніку й людей від аеропорту. Лише за кілька годин аеропорт, який три місяці обстрілювали й тримали в облозі, став вільним. Запала така дивна тиша. Ніби довгоочікувана,

але страшна, капець. Перша тиша в аеропорту. Всю ніч ми готувалися до кінця. Я набрав доньку, допоміг їй з уроками. Потім довго мився вологими серветками. Води давно не було. Спать чомусь не хотілось і хтось запропонував пошукать підвали. Ми довго шукали підвали, але не знайшли. В принципі, вони нас не врятували би від «Буратіна». Це нас трішки втішило. Коли настав ранок, із ворожого боку на нас поперли танки, й почався штурм. Наталю, ви не уявляєте, як ми раділи. Це означало, що «Буратіно» використовувать не будуть».

Ми все глибше, все ближче до Донбасу. Проїжджаємо повз похилені вбогі хатки, розбиті дороги, і я думаю: «Яке ж усе нещасне». Ти кажеш: «Яке все нещасне». Ми їдемо далі. Проїжджаємо повз сосновий ліс. Я думаю, що немає нічого кращого за сосновий ліс. Ти кажеш: «Немає нічого кращого за сосновий ліс». Ми їдемо далі.

Приїжджаємо в Кіровоград. Я ніколи не була в Кіровограді, добровільно в такі міста не їздять. Заїжджаємо у військову частину, ти організуєш мені інтерв'ю з одним знаменитим комбатом. Чотири години підряд він розказує смішні й не дуже історії про Донецький аеропорт, предмет мого дослідження. Він розказує історії й показує фотки. Мабуть, забув, що цивільним людям не варто показувати тіла людей, які розірвало снарядами.

«Якось ми вбили трьох сепарів — ну й не знали куди їх подіти... Вирішили зберегти в морозілці. Їх багато в аеропорту було. Ну, кафе там, ресторани були. Ми думали обмінять їх на наших двохсотих. А їх так ніхто й не шукав. Так вони й лежали в морозілці втрьох, тісно притулившись один до одного. Коли приїздили новенькі хлопці, на нову ротацію, вони часто намагались використовувать як стіл цю морозілку. І в нас був такий прикол: коли вони їли, хтось із наших підходив і так ефектно відкривав цю морозілку».

«Із попередньої ротації зник один капітан. Його не змогли знайти. А я тільки-тільки зайшов туди. Якось ми збиралися на бойове завдання. Вдруг у повній тиші зазвонив телефон. Усі такі перевірили — не наш. Якась весела дитяча мелодія, звонить і звонить у розбитому терміналі — і непонятно звідки. Стали шукать і знайшли тіло під уламками. Воно вроді сховане там було. Це був той самий капітан. Йому мама звонила. Скоріше всього, дружній вогонь... Дружній вогонь — це коли свої своїх вбивають, по ошибці».

Ми з тобою ночуємо в готелі із найменш відповідною назвою: «Дворцовая». Номер з двома ліжками. Ти лягаєш на те, що праворуч, ніжно кладеш автомат і пістолет біля подушки, кілька разів зітхаєш і засинаєш. Занадто швидко, щоб я могла тебе в чомусь запідозрити. Ти хропеш. Я всю ніч на розпечених вуглинах. І не тому, що перед очима фотки комбата, який забув, що цивільним краще не показувати тіла людей, які розірвало снарядами. І не тому, що ти хропеш. Я на розпеченому вугіллі з однієї причини. Я хочу тебе.

Я уявляю, як це могло б зараз бути. Як ти підводишся й підходиш до мене. Або простягаєш руку в темряві. Або ні, ти владно кажеш: «Іди сюди». І я йду в твою темну постіль. Але ні. Ти не звеш. Лежиш на сусідньому ліжку, тварину, обкладена зброєю, і хропеш.

«Меня ранили, поэтому пришлось уезжать из аэропорта с пацанами, которые ехали на ротацию, в Пески. В последний момент в машину бросили мешок с котятами. Кошка погибла под обстрелами, котята остались, жалко было оставлять, решили вывезти. Забыли, правда, предупредить об этом водителя. И вот мы едем и попадаем в замес, нас начинают обстреливать, в машину бьют несколько снарядов, она несколько раз глохнет, непонятно, как заводится, мешок с котятами развязывается, и их разбрасывает по всей машине. Водитель не может понять, почему машина продолжает ехать, что, блядь, за мистика, на хуй. Но когда на него начинают падать котята — у него вообще рвет крышу. Он думает, у него реально «белка», что нас уже разбомбили, и мы попали в ад. Я не могу ничего ему объяснить, теряю сознание. Когда я очнулся — понял, что нахожусь в каком-то полевом госпитале. Где пацаны, что с котятами и машиной — ни хуя не знаю. Меня спрашивают, сколько мне лет, чем болел, я на автомате отвечаю. Вдруг слышу, медсестра говорит хирургу: «Подходит». Они собираются колоть наркоз и оперировать. Я вспоминаю все истории про то, как у раненых вырезали органы во время операции. Я нахожу в кармане гранату, срываю чеку и достаю. «Слышите, на хуй, вы будете меня оперировать без наркоза. И если я выключусь, выключимся все вместе». Они оперируют без наркоза, один из медиков падает в обморок, я не выпускаю гранату, на хуй... Операция прошла успешно».

Як дивно любов прийшла до мене. Із таким дивним супроводом.

Дорога. Порожні заправки. Перші блокпости. Перші військові. Перша бронетехніка назустріч. Перша ніч на першій військовій базі. У мене диктофон і серце, що намагається вистрибнути. У офіцерів шашлик, коньяк і жодної мотивації воювати. У тебе гітара й мотивація.

Коли ти береш гітару, я забуваю, що мій колишній хлопець є тонким поціновувачем класики і зневажає застільні співи під гітару. Ми з офіцерами дивимося на тебе з обожнюванням і підспівуємо нерівними голосами. Один офіцер знімає тебе й викладає відео на фейсбук. Сто, двісті, тисяча лайків. Наші жінки останній рік звихнулися на військових. Одна моя знайома навіть набила собі тату «За ВДВ». Тепер я теж собі щось таке зроблю.

Офіцер, який тебе знімав, узагалі дуже любить сидіти в соцмережах. Колись він виклав зухвале відеозвернення до ворога з обложеного аеропорту. І тепер в нього 50 тисяч підписників у фейсбуці, а жінки пишуть йому «Герой!» і «Я хочу від тебе дитину».

Я ночую в офіцерській казармі, де досі не ступала нога жінки. Сплю на розкладачці у спальнику. Ти хрочеш на сусідній. Мабуть, сам не чуєш, як хрочеш, бо ти контужений і оглухнув на ліве вухо. Узагалі-то хрочуть усі двадцяттеро офіцерів, але ми перед цим добряче випили, і тому я майже сплю.

У цьому приміщенні немає опалення, душу й туалету. До вуличного туалету треба місити рідку багнюку метрів зо триста. Зате тут є плазмовий телевізор, який подарували волонтери. Майже цілодобово на плоскому екрані пливуть гламурні красені й красуні. Строкаті та ротаті шоумени жартують про політику.

Я прокидаюся і бачу спину бійців. І твою. Ви стоїте обличчями до екрану, парує кава у ваших руках. Я можу тихо одягнутися за вашими спинами і навіть умитися вологими серветками.

Колись я сварилася з колишнім чоловіком, щоб не зненавидіти його остаточно, і уявляла тоді, що він іде на війну. Уявляла його нещасну інтелігентську спину, армійський мішок за плечима. Уявляла, як він іде вдалечінь: такий кадр зі старого радянського фільму про війну. Я дивилася на його спину, що віддалялася від мене, плакала й усе прощала.

Ці спина перед плазмою — геть інші. Сильні, рівні. Але мені знову хочеться плакати й усе прощати.

Твою рівну спину.

У тебе наче загнали стержень. У тобі прямий жорсткий стержень, несумісний із життям. Ще ти схожий на задубіле дерево пустелі. Коли я дивлюся на тебе з усією любов'ю, на яку здатна моя підла письменницька душа, і ти відчуваєш мій погляд, то мовби наповнюєшся вологою, твої риси розгладжуються. Це короткотривалий ефект, але він дозволяє мені осягнути рівень твоєї самотності та здичавіння.

Дорогою в Маріуполь ми не можемо знайти місця, щоби поїсти. Уже темнішає, все рідше трапляються населені пункти. Ти хочеш, щоб я поїла. Нарешті в якомусь новому похмурому містечку нас обслуговують три дівчини, мабуть, старшокласниці. Кафе, якщо точніше, придорожній гадючник, погано освітлене, але їхні гарні юні обличчя світяться в темряві. Схожі на маленьких переляканих пташок. Хто вас так налякав?

«Однажды мы с мамой поссорились в коридоре. У нее дурная манера снимать обувь не возле входной двери, а пройти весь коридор и разуться возле залы. Оставитъ всю грязь и разуться возле залы. Мы ужасно поссорились. Накричали друг на друга. А через несколько минут раздался взрыв. Это был первый взрыв в нашем городе. Он был страшно сильный. Мы с мамой тут же забыли про нашу ссору. Мама бросилась ко мне с криком: «Дочь! Дочь!» Мы сели в проеме двери, как учили нас действовать во время бомбежек. Мама истерила, плакала, и повторяла: «Дочь!». Я никогда не забуду эту «дочь», никогда раньше она меня так не называла...»

«Когда я была маленькая, в нашем дворе было больше мальчиков. Девочек было всего две, а остальные дети были мальчики. Мы любили играть в игру «жениться». Эту игру придумал мальчик Костя, он был старше нас. Я всегда была невестой. А Костя свидетелем. Я надевала на голову тюль. Родители выносили во двор стол, бокалы. Мой жених Саша отвечал за угощения. Он очень любил поесть и, наверное, поэтому с удовольствием женился. Он мочил хлеб водой и посыпал его сахаром. Однажды я не нашла тюль для фаты. Тогда я взяла ножницы и отрезала часть новой гардины в зале. Мама меня не ругала. Она сохранила этот кусок тюли, он до сих пор лежит в шкафу. А свидетель Костя был убит прошлым летом, в него попал снаряд. Я часто вспоминаю наши свадьбы».

«Когда мы сидели в подвале, с нами сидела семья с маленькой девочкой... Ей года три, может. Все время раздавались взрывы. Так вот, родители, чтобы ее не напугать, сказали ей, что это салют. И вот каждый раз, когда гремел взрыв, девочка кричала «Ура!»».

Дівчата принесли відбивні, картоплю і салат. Ти їси подвійну порцію. Ти любиш м'ясо і картоплю. На фронті годують жахливо. На базі, що біля моря, і куди ми якось доїхали, мене ледь не знудило макаронами з м'ясом. Тому ми пішли їсти консервованого тунця і хліб на пляж. Не знаю, скільки днів ми провели разом, скільки разів спали поряд на відстані випростаної руки в спільних казармах. Мабуть, ти щось вирішив сьогодні, коли взяв вино й консерви до моря.

У нашій країні після анексії Криму залишилося трохи моря. Азовське, скромне море для бідних. Тут був санаторій. Тепер тут воєнна база добровольців. Пустельний пляж і сосни вздовж берега. Немає нічого кращого від сосон.

По той бік заливу гримлять вибухи, і гарні сірі шапки диму здіймаються, наче фонтани, вздовж горизонту. Там село Широкине та лінія фронту. Там зараз чоловіки їбощать один одного з «градів». Березневе сонце таке яскраве.

Ти вперше цілуєш мене. Ти сам вирішуєш, як і коли це зробити. Я нічого не вирішую. У мене підкошуються ноги. Я не можу стояти. Таке відчуття, що пиздець — оце вона, саме та картинка із кіно про любов, яку я стільки разів бачила й чула, і перевідчувала за інших, але не за себе. Привіт, любове. На твою честь вибухають снаряди по другий берег. На твою честь комусь відірвало ногу.

Як вульгарно розповідати про любов на війні, про перший поцілунок на тлі обстрілів. Це все занадто нестерпно красиво. Я просто-таки відчуваю, як ви мені заздрите і водночас плюєтеся. Розказати вам про наш секс?

Не уявляю, як ти відреагуєш, коли визнаєш, що я розповідаю про нас ситій публіці. Пристрелиш із нагородного пістолета? Ні, звісно, ні. Але я точно знаю, що ти розізлишся і миттю розірвеш зі мною будь-які стосунки. Але в нас і так немає майбутнього. Я стуляю очі й не бачу ніякого майбутнього для нас.

Тебе бісить мій стиль життя і моя толерантність, мене лякає твій радикалізм. Ти такий ревнивий, що ніколи в цьому не зізнаєшся. У Києві на мене жде молодий вегетаріанець. А десь у Рівному на тебе

чекає інша жінка з великими цицьками. Вона молодша від мене, в неї нарощені нігті й вона вміє готувати свинину.

Я захожу на її сторінку у фейсбуці. Боже, яка вона дура! Постійно постить рецепти пирогів і способи схуднення. Ось тут буквально рецепт пирога, а наступний пост: «Як швидко схуднути на 8 кілограмів». А ще вона постить цитати відомих співаків. «Ну и что, что ты прав, если твоя женщина плачет?». «У любимой женщины нет соперниц». І оцю, улюблену: «Если бы женщина стала мужчиной и посмотрела бы на себя его глазами, она полюбила бы в себе каждую трещинку». Дура, боже, яка вона в тебе дура!

Я уявляю, що тебе поранили. Я приїду до лікарні, там буде вона. А може, ще хтось. Як ми будемо тебе ділити? Лікувати по частинах? Якщо тебе вб'ють — нам усім стане легше. Дура буде найбільш офіційною: ридати біля труни. Решта — вираховувати одна одну за зовнішністю та рівнем скорботи. О, ця дуже сильно побивається — переспав аж двічі. А та гордо стоїть у траурі збоку — мабуть, перша дружина.

Коли помер мій тато, на похоронах було п'ять або шість жінок, які поводитися, наче вдови. У чорних хустках, тлумилися біля труни. По черзі брали слово і промовляли, як він їх любив, а вони його. А коли його кремували — одна з них, наймолодша, підійшла до мене та й каже: «Толік мені должен триста доларів».

І мій тато не був героєм. Ну, колись він був героєм-коханцем, але перед смертю вже інвалідом після трьох інсультів. І за нього билося п'ятеро жінок біля труни. А якщо вб'ють тебе — страшно уявити. У розквіті літ, герой війни, лідер, патріот...

І настане моя черга промовляти, і що я скажу?

«Дорогі побратими, рідні, жінки... У нього не встав у першу ніч. Так-так, коли через тиждень оцих наших фронтових мотань, ночей у казармах, поцілунків біля моря ми нарешті опинились у готелі із чистою постіллю, гарячою водою... Коли ти зняв із себе зброю, форму, білизну, зняв усю цю страшну війну — в тебе не встав. Навіть не поворушився. І мені знову було дуже страшно. І знову ти хропів, і я знову не спала... Ну, думаю, оце я попала. Така любов, така реальність. І про те, що я готова нести таку любов, нехай навіть у тебе ніколи не встане. Буду тебе просто нюхати. Ти так пахнеш, я не знала, що чоловік може так гарно пахнути. Цікаво, ти тільки мені так пахнеш чи

всім решта теж?» Ось що я їм скажу. Чи не казати? Ну можна я скажу? А то решта казатимуть, що в тебе на них вставав. Що у вас був фантастичний секс. А я буду хоч чимось відрізнятися... Не можна? Ну я вже сказала, пробач. Не стріляй, заспокойся. Тут тебе ніхто не знає. А ховати я тебе не приїду. Знайдеться кому.

Ти ще не вмер? Ну вибач. Ти сам розповідав мені, чому в козаків так багато пісень про смерть — вони таким чином репетирували при житті, щоб не боятись. І ми теж репетируємо.

А якщо тебе посадять до в'язниці, коли почнуть саджати всіх добровольців? Як ми будемо тебе ждати? Як ми будемо ходити на побачення? По черзі? Я точно злечу. Не вмю боротися за своє щастя.

Але найжахливіший фінал, якщо ти просто поїдеш до Рівного і будеш щасливий з її нігтями й цицьками. Господи, та живіть ви довго і щасливо! Мамо Маріє, а чи немає в тебе для нас іншого фіналу?

Ти знімаєш зі своєї шиї і вішаєш на мою тризуб, символ Незалежності. Ти пройшов з ним війну. Шкіряний шнурок увібрав бруд і піт із твого тіла, бо в аеропорту ви не милися тижнями. Щоразу, коли я буду митися, торкнусь до нього і згадаю. Потім шнурок порветься, і я буду носити тризуб на ланцюжку. Потім я його загублю. А зараз ти знімаєш із шиї і вішаєш мені його, як орден. Я відчуваю важливість моменту. Питаю: «Як я можу віддячити?» Ти ставиш мене перед дзеркалом у коридорі номеру і розстібаєш ширіньку. Скільки завгодно, любий. На орден треба заслужити. Я заслуговую, а ти дивишся в дзеркало.

«Якою смішною фігнею займаються люди», — скажеш ти після сексу. Мабуть, це і справді смішно. Стояти в коридорі на колінах перед чоловіком, який думає про місію українського патріота. Місія українського патріота — служити народові України, зберігати цілісність і незалежність держави. Не рватись у політику, але змушувати політиків служити на користь країни й народу. За потреби віддати життя за цілісність України. Через мінет можна заразитися патріотизмом, хіба ви не знали?

Ти везеш мене додому. Ти, як і я, знаєш, що попереду повільний і болісний розрив тебе зі мною, мене з тобою, нас, які ненадовго стали цілим. І ні один, сука, патріот, не віддасть життя за нашу цілісність.

Любов Андріївна із заправки на зворотній дорозі пригощає нас солоними огірками. Минулого літа вона збирала їх і солила під час

бомбувань. Вони із чоловіком тиждень сиділи в підвалі й поміж обстрілів вискакували на город і збирали огірки, щоби ті не перезріли. Супер огірки, просто супер! Навіть шкода, що я не п'ю водки, випила б зараз водки.

2

Невелике містечко на Сході України. При битому шляху стоїть торговельний ларьок. Приблизно в метрах двадцяти від нього лавка. Якись кущі, лісосмуга вздовж дороги. За ними кілька обдертих багатоповерхівок. На лавці сидять дівчата-підлітки. Троє. Лузають насіння. Під ларком тусуються бездомні собаки.

ПЕРША: Мне Адам помаду подарил.

ДРУГА: А мне Бизон шампунь и кондиционер. Потрогайте волосы. Усі торкаються до її волосся.

ПЕРША: Класс, какие мягкие. (Третій.). Малая, а тебе что?

ТРЕТЯ: Мне... Вот. Семки.

ПЕРША: Это не считается. Это просто насыпал семок. А подарок? Третья мовчить, лузає, дивиться в темряву.

ДРУГА: Ну чего ты, еще подарит. Попроси у него подарок. Он же не жлоб.

ПЕРША: Если сразу не подарил — уже не подарит.

ТРЕТЯ: Он не жлоб.

Перша і Друга багатозначно переглядаються.

ТРЕТЯ: Он дяде Коле дал мешок капусты и ведро буряка.

ПЕРША: А дядя Коля тут при чем?

ДРУГА: При чем тут дядя Коля? Он шо, с дядей Колей гуляет?

ТРЕТЯ: Он не жлоб просто.

Дівчата пирхають.

Мовчки лузають, дивляться на військових, які виходять із ларка з пакетами.

Перша пожсавлюється.

ПЕРША: Это ихний командир.

ДРУГА: Да. Говорят, это он подорвал блокпост, в котором Вовкин батя сидел.

ПЕРША: Он к моей маме подкатывал.

ДРУГА: Вовкин батя?

ПЕРША: Командир. Та и Вовкин батя тоже. К ней вечно все подкатывают.

ДРУГА: Он красавчик.

ПЕРША: Командир?

ДРУГА: Ну да... Но только она их ненавидит. Она меня побила за то, шо я с укропами...

ДРУГА: А я домой тушенку и коньяк приношу и меня не бьют. (Третій.) А тебя?

ТРЕТЯ: И меня не бьют.

ДРУГА: Ну поругали хотя бы?

ТРЕТЯ: Ну такое.

ПЕРША: Поругали?

ТРЕТЯ: Поругали.

ДРУГА: Зато мне одноклассники бойкот устроили. Сказали, что я укропская подстилка. Я сказала, что Бизон их упиздит всех, и они заткнулись. Но никто со мной не курит теперь, никто списывать не дает.

ПЕРША: А как они узнали?

ДРУГА: Кто-то стуканул. Сука какая-то.

ПЕРША: Я думаю, это Крава. Она всех пасет.

ДРУГА: Сука такая. Надо ее завтра встретить после школы.

ПЕРША: У меня давно руки чешутся. Давай в тубзике в парашу ее головой вмочим.

ДРУГА: О, давай.

ПЕРША (Третій): Ты с нами, малая?

ТРЕТЯ: Я не могу завтра.

ДРУГА: А шо такое? Мы за тебя вписывались, когда тебя Кроль бил.

ТРЕТЯ: Я завтра в школу не приду.

ДРУГА: Ну послезавтра.

ТРЕТЯ: Посмотрим.

ПЕРША: Не, ну ты вообще, зажралась. Главное, когда Кроль бил, ты такая сразу к нам за подпиской.

ТРЕТЯ: Я не просила.

ПЕРША: Шо ты не просила? Конечно, ты как кусок говна валялась, и ручками так... Шо она там кричала?

ДРУГА: Он не фашист! Он не фашист!

Друга показує, як Третя прикривалася ручками. Сміються разом із Першою.

ТРЕТЯ: Та в жопу вашу подписку. Я вас не просила.

Перша перестає сміятися.

ДРУГА (*примирливо*): Хотите жевачку, девки? Есть одна пополам.

ПЕРША: Ах ты ж тварь неблагодарная!

Перша зіштовхує Третю з лавки, та падає в брудний сніг. Мовчки підводиться, обтрушується. Сідає на своє місце з краю.

ДРУГА: Боже, девки, не ругайтесь. Я так рада, що домой вернулась. Я в эвакуации этой думала, с ума сойду. Вроде море, а капец, как тяжело. Потом вернулась, иду такая по городу и слышу: стреляют... И мне так хорошо стало — я дома! И в тот же день с Бизоном познакомилась.

Из темряви чути посвист. Друга пожсвавлюється.

ДРУГА: Я пошла, девки, я пошла.

Цілує подружок і йде в темряву. Вони якийсь час мовчки сидять, насуплені. Перша сердито зиркає на Третю, та сердито зиркає на Першу. Мовчать якийсь час, тільки плюються лузгою.

ПЕРША: Не зря они ей бойкот устроили. Он же у нее не первый, Бизон. Она же не по любви.

ТРЕТЯ: А ты типа по любви?

ПЕРША: Конечно. У нас как в сказке про Джульетту: все против нас, а мы против всех. Адам у меня первый. А у тебя?

Третья молчить.

ПЕРША: Ты хоть с ним целовалась? Ну давай, колись.

Третья молчить.

ПЕРША: Та ты с ним даже не целовалась.

Третья молчить.

ПЕРША: Если хочешь целкой остаться — можно в рот или в попу. Но в попу больно.

Третья молчить.

ПЕРША: Ты глухонемая?

ТРЕТЯ: Нет. Просто не хочу про такое разговаривать.

ПЕРША: Мы же подруги. Надо про все разговаривать. Иначе как ты узнаешь правду?

ТРЕТЯ: Спрошу.

ПЕРША: Хочешь знать, что про твоего Марса Адам рассказывал?

ТРЕТЯ: Не хочу.

ПЕРША: Тебе надо это знать.

ТРЕТЯ: Когда будет надо, я спрошу.

ПЕРША: Ты чего такая агрессивная? Останешься одна.
Із темряви лунає посвист, зовсім не такий, як перший.

ТРЕТЯ: Иди.

ПЕРША: Адам... Я пошла. Я тебе потом все равно расскажу.

Цілюються. Перша повільно й неохоче йде в темряву.

Третя далі сидить на лавочці. Уже й насіння не лузає. Час до часу із темряви лунають посвисти, проте це чужі, не його. Інші дівчата йдуть на ті сигнали.

Підходить жінка похилого віку з утомленим обличчям, сивим неприбраним волоссям, із пакетом. Тихенько сідає поряд. Дівчинка, побачивши жінку, смурніє й відсувається від неї на інший кінець лавки. Дівчинка знову злобливо лузає насіння і спльовує попід ноги.

Отак і сидять якийсь час.

ЖІНКА: Дай семечек.

Дівчина мовчки лузає насіння, потім усе ж таки простягає в жмені жінці. Сидять, лузають.

Під'їжджає військова машина. Зупиняється. Звідти виходить жінка-медик із наступної новели. Заходить у ларьок.

ЖІНКА: Ну что? Поздно уже, пошли домой.

ТРЕТЯ: А шо дома?

ЖІНКА: Телек посмотрим. Сейчас «Давай поженимся» будет.

ТРЕТЯ: Не хочу.

ЖІНКА: Почему, ты уже три выпуска пропустила...

ТРЕТЯ: Я не хочу смотреть русское телевидение.

ЖІНКА: Посмотрим другое.

ТРЕТЯ: У нас нет другого.

ЖІНКА: На диске поставишь.

ТРЕТЯ: Не хочу. Иди сама смотри.

ЖІНКА: Я никуда не пойду. Я твоей маме обещала, что тебя доведу...

ТРЕТЯ: До чего ты меня доведешь?

ЖІНКА: До пока не вырастешь.

ТРЕТЯ: Ты меня до дурки доведешь. Иди домой.

Жінка вперто сидить.

ЖІНКА: Я у тебя одна.

ТРЕТЯ: Я знаю.

ЖІНКА: Ты никому не нужна, кроме меня.

ТРЕТЯ: Это ты никому не нужна.

ЖІНКА: И я... Дай семок еще.

Дівчина віддає. Жінка бере, але не лузає.

ЖІНКА: И ему ты не нужна.

ТРЕТЯ: Угу.

ЖІНКА: Раньше тут не было этого ларька. Раньше тут просто лавочка стояла. И мы сидели с подружками. Наши хлопцы с работы шли, а мы их тут ждали. Наши орлы из шахт возвращались. Теперь все поменялось. Он над тобой поиздевается и уедет.

ТРЕТЯ: Ба, иди домой. Я домой не пойду сейчас.

ЖІНКА: Тебе завтра в школу.

ТРЕТЯ: У нас первый физ-ра. Пойду на второй.

ЖІНКА: Ты сколько тут сидишь уже. Он не придет.

ТРЕТЯ: Конечно, не придет, если ты тут, страшная, сидеть будешь.

ЖІНКА: Он меня боится?

ТРЕТЯ: Он ничего не боится.

ЖІНКА: Потому что он фашист.

Жінка з ненавистю дивиться на водія-військового, який чекає на жінку-медика з ларка. Військовому неприємний її погляд, він відвертається.

ТРЕТЯ: Он не фашист.

ЖІНКА: Они нас на котлеты перекрутят, когда отступать будут.

ТРЕТЯ: Ба, ты старая на котлеты

ЖІНКА: Я не за себя переживаю.

ТРЕТЯ: А чего до сих пор не перекрутили?

ЖІНКА: Потому что у них зарплаты большие.

ТРЕТЯ: Они не будут отступать. Иди домой.

ЖІНКА: Давай я тебя заплету.

ТРЕТЯ: Не трогай меня. Если он подойдет, я вас знакомить не буду, скажу, что тебя не знаю. И ты не говори, что знаешь меня.

ЖІНКА: Как это? Я же тебя знаю. С самого рождения. Когда Лена тебя родила, я под дверью сидела и молилась. И когда ты с кашлюком умирала, я тоже за тебя молилась и носила супчики. И когда ты в магазине потерялась, я тоже...

ТРЕТЯ: Я запрещаю тебе за меня молиться. Ты за маму молилась, и она умерла. Все, за кого ты молилась, умерли. Не молись за меня.

ЖІНКА (*хреститься*): Господи...

ТРЕТЯ: Нет!!!

Жбурляє їй в обличчя насіння.

Із ларка виходить жінка-медик із продуктами. Кидає собакам шматок ковбаси.

Жінка і дівчинка мовчки сидять на лавці. Дивляться, як собаки їдять ковбасу.

Жінка-медик сідає в машину, та від'їжджає. Собаки якийсь час біжать услід за машиною. Потім повертаються. Обнюхують місце, де лежала ковбаса.

ЖІНКА: Я в комендатуру поїду и скажу, что он тебя изнасиловал и соблазнил. И его посадят на всю жизнь. И из армии выгонят.

ТРЕТЯ: Я газом отравлюсь тогда. Включу все конфорки, ясно? И школу брошу.

ЖІНКА: Любочка...

ТРЕТЯ: Не вздумай тут плакати.

ЖІНКА: Я не буду... Поїдемо додому, я картошки нажарю. Телевизор посмотрим...

ТРЕТЯ: Нет.

ЖІНКА: Съешь хотя бы суп.

Виймає із кулька судок із супом.

ТРЕТЯ: Убери. Фу. Шо ты меня позоришь!

ЖІНКА: Не надо голодной шляться. Я тебя прошу, хоч поешь. Я твоей маме обещала... Если поешь — я уйду, черт с тобой, ебись с кем угодно.

Дівчинка бере суп і їсть його з ненавистю.

ТРЕТЯ: Я ем, уходи.

ЖІНКА: А судочек?

ТРЕТЯ: Я принесу.

ЖІНКА: Где ты его оставишь?

ТРЕТЯ: Или идешь домой, или я не буду жрать твой суп.

ЖІНКА: В кулечек положишь и под этот кущ, я потом заберу.

ТРЕТЯ: Хорошо.

Жінка залишає кульок, іде, але видно, що не пішла, а стоїть за деревом. Дівчинка їсть суп.

Чути глухі підземні струси від вибухів десь неподалік.

Жінка швидко повертається.

ЖІНКА: Слышишь? В Дебальцево стреляют.

ТРЕТЯ: И шо?

ЖІНКА: Он не придет. Его сейчас на работу вызовут.

ТРЕТЯ: Блин... Это из-за тебя. Вот ты пришла — и все.

Дівчина зоналу виливає суп на землю..

ЖІНКА: Я не виновата.

ТРЕТЯ: Если его убьют, я все конфорки...

ЖІНКА: Его не убьют.

ТРЕТЯ: Откуда ты знаешь?

ЖІНКА: Знаю и все.

ТРЕТЯ: Если его убьют...

ЖІНКА: Я помолюсь за него.

ТРЕТЯ: Ты неправильно молишься!

ЖІНКА: Ну и не буду. Его все равно не убьют. Там только наших убивают.

ТРЕТЯ: Он мой!

Гучний вибух зовсім близько.

Із ларка вискакує продавиця, зачиняє його на замок і біжить через лісосмугу.

ЖІНКА: Домой пойдём или в убежище?

ТРЕТЯ: Давай домой... Нет, не хочу... В убежище.

Повільно йдуть у сховище. Дівчинка озирється в надії, що він все-таки прийде.

3

Блокпост поряд із розбомбленою заправкою. Собаки туляться до теплої діжки.

Озброєний солдат в окулярах ступає кілька кроків назустріч мікроавтобусу.

Біля знаку «Стоп! Вимкни фари!» зупиняється машина «деу ланос».

Водій вимикає фари. Солдат дає рукою знак, і машина повільно під'їжджає до нього, зупиняється. Солдат підходить до водійського вікна.

СОЛДАТ: Доброго дня. Ваші документи...

Солдат терпляче чекає. Водій подає документи, солдат вивчає. Зводить очі на водія.

СОЛДАТ: Галина Сергіївна?

ДИРЕКТОР: В смисле?

СОЛДАТ: Наконечна Галина Сергіївна, 1975 рік народження... Все правильно?

ДИРЕКТОР: О господи... Это моя жена.

СОЛДАТ: Може, у вас є документи її чоловіка?

Солдат терпляче чекає, поки водій шукає свої документи.

СОЛДАТ: У чому справа?

ДИРЕКТОР: Не понимаю... Я... С утра на холодильнике взял... Думал, мой паспорт.

СОЛДАТ: Виходьте з машини.

ДИРЕКТОР: Елки-палки... Можем моей жене позвонить... Она подтвердит...

СОЛДАТ: Права на машину є?

ДИРЕКТОР: У меня права в паспорте.

СОЛДАТ: Тут немає.

ДИРЕКТОР: Ну правильно, это же Галин паспорт. Ну елки-палки... Можно, я позвоню Гале и дам вам трубку? Она все подтвердит...

СОЛДАТ: Навіщо нам Галя? *(Говорить у рацію.)* Командир, тут водій без документів.

Із бліндажа виходить командир блокпоста, сердитий, пом'ятий. Він набагато нижчий на зріст від солдата.

СОЛДАТ: Ось.

Показує паспорт Галі. Командир дивиться, заглядає в машину.

КОМАНДИР: А де Галина Сергіївна?

ДИРЕКТОР: Она на работе. У нее сегодня вторая смена в больнице.

СОЛДАТ: Він паспорт переплутав. Так каже.

КОМАНДИР. Вийдіть із машини.

Водій виходить із машини. У нього невпевнений вигляд. Командир принохується.

КОМАНДИР: Та він же бухий.

ДИРЕКТОР: Я свой... Я из Попасной, ребята... Что мне будет?

КОМАНДИР: Як ти думаєш? Бухий, без документів перетинаєш блокпост на території АТО. Шо тобі буде?

ДИРЕКТОР: Мы отмечали с вашими ребятами... Наша школа победила на соревнованиях, и военные нас поздравляли...

КОМАНДИР: Яка, на хуй, школа?

ДИРЕКТОР: Третья. Вон, за той девятиэтажкой...

КОМАНДИР: Руками не розмахуй.

СОЛДАТ: Руки за спину, обличчям на капот.

Солдат вкладає водія на багажник.

КОМАНДИР: Відкривай багажник.

Водій лежить обличчям на багажнику.

ДИРЕКТОР: Ложиться или открывать? Елки-палки.

СОЛДАТ: Відкривай.

Водій встає, відчиняє багажник. Солдат оглядає багажник.

ДИРЕКТОР: Я директор школы номер три. Меня тут все знают, спросите у любого местного.

КОМАНДИР: Розумієш, директор, люди придумали таку фігню — паспорт називається. Видають у шістнадцять років усім людям, щоб не треба було у всіх спрашивати хто ти такий. І в умовах військового часу нормальна людина висраться не вийде без такого документа, не те що по регіону роз'їждять. Як ти виїхав звідти без паспорта? Ти через цей блокпост їхав?

ДИРЕКТОР: Туда?

КОМАНДИР: Недочуваєш?

ДИРЕКТОР (згадує): Туда я проехал со своим паспортом.

СОЛДАТ: Який ви на холодильнику вдома забули?

ДИРЕКТОР: Еб твою мать... Значит, я оба взял, и жены, и свой...
Может, где-то в машине? Я сейчас... Может, выпал под ногами...

КОМАНДИР: Це називається противоречіві показанія.

Солдат, який вивчав вміст багажника, неголосно присвистує.

СОЛДАТ: Ох, ні хуя собі...

Командир заглядає в багажник, теж дивується. Собаки теж починають хвилюватися, стають біля діжок.

СОЛДАТ (кричить): Руки за спину, обличчям на капот!

Допомагає водієві впасти обличчям на капот. Командир дістає з багажника автомат Калашникова.

ДИРЕКТОР: Ребята, вы, конечно, не поверите и будете смеяться...
Но он ненастоящий!

КОМАНДИР: Шо?

ДИРЕКТОР: Это макет... Это детям подарили.

КОМАНДИР: Яким дітям?!

ДИРЕКТОР: В школу, моим детям, старшеклассникам.

Солдат вивчає автомат.

КОМАНДИР (Солдатові): Макет?

СОЛДАТ: Та який макет. Калаш.

ДИРЕКТОР: Военные из вашего подразделения подарили сегодня после соревнований... Детям.

КОМАНДИР: Тебе послухать, так наша армія дітей озброює.

ДИРЕКТОР: Для уроков военной подготовки, макет, для тренировок. Позвоните майору Костенко.

КОМАНДИР: Нема в нас в підрозділі такого майора.

ДИРЕКТОР: Ну как нет? Вы ж Нацгвардия?

КОМАНДИР: Ми батальйон Криницького.

ДИРЕКТОР: И вы не знаете майора Костенко? Лысый такой... Без пальца.

КОМАНДИР: Помовч поки шо.

СОЛДАТ: Шо будем робить?

КОМАНДИР: У штаб дзвоню. А директора в землянку. Посидиш, директор, з нашими крисами, протверезієш умить. А СБУ приїде — розбереться.

ДИРЕКТОР: Ребята, у меня с утра уроки! Дайте я хоть жене позвоню.

КОМАНДИР (у рацію): Ліберал, прийом. Це Анкер. Та... Чотирьохсотого затримали. За кермом, без документів, із калашом у багажнику. Каже, шо директор школи. Путається в показаннях... Да. Плюс.

ДИРЕКТОР (кричить у відчаї у слухавку): Вы не знаете майора Костенко?! Блядь, за кого вы тут воюете?!

КОМАНДИР (вимкнувши зв'язок): Шо?

ДИРЕКТОР (умить злякавшись): Лысый такой, без пальца.

КОМАНДИР: Хто без пальця?

ДИРЕКТОР (знічено): Ніхто.

КОМАНДИР: За кого ми тут воюєм?

ДИРЕКТОР: Ладно, пацаны... Ведите в землянку. Делайте что хотите. Я виноват. Только дайте жене позвонить.

КОМАНДИР: Я особисто воюю за те, щоб моя дочка не прокинулась одного разу серед війни, як ваші діти. І щоб по підвалам не ховалась, блядь. Хоч я вже не воюю тут, я стінкою служу між домом і Мордором. Але стінкою я тут буду до останнього, ви мене не проб'єте. І ще стою тут за те, щоби бухий директор школи не возив калаші в багажнику... Щоб узагалі таких директорів до дітей на пушечний постріл не підпускали. Невідомо, чого ти їх там вчиш, яку родіну любить. З яким би прапором ти зара їздив.

Директор киває, не відповідає. Командир завівся і ледве заспокоюється.

КОМАНДИР: За шо я, блядь, тут воюю...

ДИРЕКТОР: Я аж протрезвел, чесно...

КОМАНДИР: Яка школа?

ДИРЕКТОР: У нас хорошая школа... Третья. Мы для вас маскировочные сетки плетем.

СОЛДАТ: Да, точно, ми забирали...

КОМАНДИР: СБУ розбереться, кому ви і шо плетете.

Водій приречено дивиться в бік бліндажів-копанок. Раптово його погляд пожвавлюється.

ДИРЕКТОР: О, Людка! Людка Марченко.

КОМАНДИР: Шо?

ДИРЕКТОР: Из блиндажа дівочка виглянула... Моя учениця из 8-а... (Кличе). Людка!!! Она підтвердит, що я директор... Спряталась... (усвідомлює). Що она, блядь, тут делает?

КОМАНДИР: Уроки, що ж іще. У нас тут у кожному бліндажу по школьниці. Пити треба менше.

ДИРЕКТОР (розгублено): Я видел... Людку...

СОЛДАТ: Куди його відвести?

Командир уважно дивиться на директора.

КОМАНДИР (після вагання): Хай додому їде, проспиться. Ще «білка» тут почнеться. А зранку з документами ждем. Не прийдеши — знайдем із-під землі.

ДИРЕКТОР: Пацаны... Отпускаете?

СОЛДАТ: Точно?

КОМАНДИР: Калаш залиши і паспорт дружини. Зранку приїдеши, розберемося.

ДИРЕКТОР: Найдите майора Костенко. Он объяснит...

КОМАНДИР: Зможеш доїхати?

ДИРЕКТОР: Потихоньку. Слава Україні!

КОМАНДИР (крізь зуби): Їдь вже...

Директор сідає за кермо і потихеньку від'їжджає.

СОЛДАТ: А чому ти його відпустив? З калашем же.

КОМАНДИР: Це макет.

СОЛДАТ: Правда? Як справжній.

Командир і Солдат роздивляються автомат.

КОМАНДИР: Ну так, був справжній. Макети для школи зі справжніх роблять. У тебе була в школі військова підготовка?

СОЛДАТ: Ні... Я у французькій школі вчився.

КОМАНДИР: Твою мати... ясно, чого в нас така армія... Я на швидкість краще всіх в школі збирав. Засікай.

Солдат засікає час. Командир розбирає і збирає автомат.

СОЛДАТ: Охуєть. Дванадцять секунд.

КОМАНДИР: Було десять. Ану давай ще.

Солдат знову засікає, командир розбирає і збирає автомат.

СОЛДАТ: Десять майже.

Собаки вибігають назустріч «деу ланосу».

СОЛДАТ: Диви, вертається.

Із «деу ланосу» виходить протверезілий директор.

ДИРЕКТОР: Я паспорт нашел... Под ногами в машине. Выпал.
Командир роздивляється паспорт.

КОМАНДИР: Ну... молодець. Проїжджай.

Однак директор не їде.

КОМАНДИР: Шо? А... На.

*Віддає директорові макет автомата і паспорт дружини.
Директор бере паспорт і одразу змінюється в обличчі. Не їде.*

ДИРЕКТОР: Она сирота. С бабкой живет.

КОМАНДИР: Хто?

ДИРЕКТОР: Людка.

КОМАНДИР: Яка, нах, Людка?

ДИРЕКТОР: Марченко.

КОМАНДИР: Ти приймав ще шось, крім алкоголю? Наркотики якісь?

ДИРЕКТОР: Елки-палки... Командир, грех же... Я понимаю, малолетки разные бывают... Но эту нельзя трогать... У нее мать умерла... Бабка растит, понимаешь, что это такое? Они выехать не смогли во время бомбежек... В подвале месяцами. Да, она плохо учится... Курит, но она не блядь.

КОМАНДИР: Ти, здається, вирішив мене вибісити. Ти за кого мене маєш?

ДИРЕКТОР: Просто пусть она сейчас со мной уедет. Я никому не скажу. Просто отвезу домой.

КОМАНДИР: Ти охуїв! У мене жінка і дочка!

ДИРЕКТОР: Это вы охуели. Вы что делаете... Мы верить хотим... Нам нужна опора... Моя жена каждый день кого-то из бойцов в больнице... Одни нас бомбили... Другие наших детей ебут.

КОМАНДИР: Я тобі зара їбальнік розмажу.

Стоять один навпроти одного, один з макетом автомата, другий — зі справжнім.

КОМАНДИР: Я тобі слово офіцера даю. Тут немає її.

Директор вагається.

КОМАНДИР: Не віриш слову офіцера? Пішли. Все обдивишся. Давай.

Директор вагається.

ДИРЕКТОР: Но там кто-то был.

КОМАНДИР: У нас там двоє бійців сплять після чергування. Ще гусь живе...

ДИРЕКТОР: Это был не гусь.

КОМАНДИР: Не віриш?

Директор не вірить, проте хоче вірити.

ДИРЕКТОР: Слово офіцера?

КОМАНДИР: Слово офіцера.

ДИРЕКТОР: Прости, командир... Прости. Может, и правда...

Нервы.

Директор сідає в машину і від'їжджає. Солдат і командир мовчки стоять поряд. Не дивляться один на одного.

Під'їжджає камуфльований джип із боку фронту, за кермом військовий. Поряд з ним жінка, теж у військовій формі. Солдат віддає честь. Нахиляється до військового і мовить першу частину пароля.

СОЛДАТ: Удінезе.

ВІЙСЬКОВИЙ: Мілан.

СОЛДАТ (про жінку): З вами?

ВІЙСЬКОВИЙ: Наш медик.

СОЛДАТ: Можете скотч передати на блокпост при в'їзді в Лисичанськ?

ВІЙСЬКОВИЙ: Звичайно.

Солдат біжить по скотч, повертається зі скотчем, віддає водієві.

СОЛДАТ: Щасливої дороги!

ВІЙСЬКОВИЙ: Слава Україні!

СОЛДАТ: Героям слава!

Машина від'їжджає. Солдат залишається. Командир іде в бік бліндажа. Собаки підвелись і потрюхикали в бік фронту, куди поїхав директор.

4

Вечір. Чоловік і жінка їдуть у тому самому камуфльованому джипі. Жінка крутить скотч у руках.

ЖІНКА: Шо они клеивать собираются? Можно радио? Включить.

Військовий дивиться на неї здивовано.

ВІЙСЬКОВИЙ: Окей...

Військовий шукає, однак знаходить лише одну попсову хвилю типу «Ретро FM».

ВІЙСЬКОВИЙ: Тут тільки це ловить.

ЖІНКА: Оставь.

Вони їдуть і слухають цю погану музику. Машину підкидає на поганій дорозі.

ВІЙСЬКОВИЙ: Зараз буде жосткий участок.

ЖІНКА: Ой, я помню. Тут такая дорога и до войны была, веришь? Я когда в Харькове училась, по этой дороге на выходные домой моталась. Реально, пломбы из зубов и тогда выскакивали. А сейчас говорят: война, война. При чем тут война?

ВІЙСЬКОВИЙ: Ну, важка техніка все ж добила її...

ЖІНКА (*роздратовано*): Не надо со мной спорить.

ВІЙСЬКОВИЙ: Не буду.

Їдуть мовчки. Розмова не клеїться.

ЖІНКА: Извини, слушай...

ВІЙСЬКОВИЙ: Я розумію, без проблем.

ЖІНКА: Просто абсурдно все это...

ВІЙСЬКОВИЙ: Горе, да.

ЖІНКА: Я говорю абсурд, а он говорит горе.

ВІЙСЬКОВИЙ: Добре, абсурд.

ЖІНКА: На дорогу смотри.

Військовий замовкає, жінка тамує свою роздратованість.

ЖІНКА: Чем ты до войны занимался?

ВІЙСЬКОВИЙ: Спортом.

ЖІНКА: Бандит?

ВІЙСЬКОВИЙ: Пловець. Майстер спорту. А ти?

ЖІНКА: Я? Я это... турфирма у меня была. Отправляла людей греть жопы.

ВІЙСЬКОВИЙ: Я думав, ти медик...

ЖІНКА: Нет, в начале войны курсы окончила — и все. У тебя хорошее тело из-за плавания. У Вити тоже хорошее тело было, но не от плавания, а от природы.

ВІЙСЬКОВИЙ: Угу.

ЖІНКА: Ему даже качаться специально не надо было.

Військовий на першій швидкості об'їжджає ями, проте об'їхати їх неможливо, машину все одно підкидає. Військовий мовчить, уважно дивиться на дорогу. Жінка бачить куріпку, що перебігає через дорогу.

ЖІНКА: О, бульйон! Бульйон! Дави!!!

Військовий не давить.

ЖІНКА (розчаровано): А Витя всегда давил, и я потом из них вот такой бульйон варила! Бомба из куропатки!.. А еще он не объезжал ямы, как инвалид за рулем, он пролетал над ними.

ВІЙСЬКОВИЙ: Він любив швидкість, да...

ЖІНКА: Мы знаешь как познакомились, Вова... Тебя же Вова зовут?

ВІЙСЬКОВИЙ: Володимир.

ЖІНКА: Владимир... Как Путина.

ВІЙСЬКОВИЙ: Ні, як батька.

ЖІНКА: Папа живой?

ВІЙСЬКОВИЙ: Ні.

ЖІНКА: А Путин живой.

ВІЙСЬКОВИЙ: Да, я поміняв би їх...

ЖІНКА: Нельзя.

ВІЙСЬКОВИЙ: Я знаю.

ЖІНКА: Можно, я бухать буду?

ВІЙСЬКОВИЙ: Взагалі-то не можна. Але...

ЖІНКА: Я пошутила. Тут вода.

Жінка виймає флягу, робить великий ковток.

ЖІНКА: О чем мы говорили?

ВІЙСЬКОВИЙ: Про Путіна.

ЖІНКА: До этого?

ВІЙСЬКОВИЙ: Ти розповідала, як твоя донька додому повернулася.

ЖІНКА: Да...

Військовий робить музику тихіше.

ЖІНКА: Мы только в подъезд зашли, а она начала бросаться на стены и рыдать, представляешь? Потом на дверь входную... Потом вошли в квартиру, она сбросила сапоги и давай прикладываться к стенам, дверям, подоконникам в каждой комнате и рыдать с причитаниями... Как старуха. Ей семь лет. Я ходила за ней, и смеялась, и плакала... Я не знала, что сказать. Мы всего три месяца не были дома, вернулись сразу после освобождения... А я ей говорю: «Вон у других вообще дома разбомбили... Им вообще некуда...» У нее вообще припадок начался... (*Замовкає.*) Но вообще мы говорили про то, как я познакомилась с Витей.

ВІЙСЬКОВИЙ: Ага, точно...

ЖІНКА: Нам давали таблетки каждый день... Жменю ужасных горьких таблеток. А ему давали сладкую витаминку. Я очень плакала за мамой... А он подошел и отдал мне витаминку. И я сожрала. И он каждый день отдавал, пока мы там были...

ВІЙСЬКОВИЙ: Я не зрозумів...

ЖІНКА: Мы познакомились в больнице, когда нам было по девять лет. Ужасная инфекционка в Харькове.

ВІЙСЬКОВИЙ: Нічого собі. І ви з тих самих пір разом?..

ЖІНКА. Нет, мы с тех пор нет... Потом мы встретились через тридцать лет здесь, в полевом госпитале...

ВІЙСЬКОВИЙ: І ти його впізнала?

ЖІНКА: Нет. Потом уже...

ВІЙСЬКОВИЙ: Нічого собі...

ЖІНКА. Как он на меня орал при первой встрече. Из-за того мальчика... Но его нельзя было спасти. Он сходу начал на меня орать, что я виновата. Обычно я тоже ору, а тут просто разрыдалась. Это был мой первый двухсотый...

ВІЙСЬКОВИЙ: Я ще в учебці тоді був...

ЖІНКА: При чем тут ты вообще... Я рыдала, а он подошел и дал мне конфету. «Мишка на Севере». Как тогда витаминку.

Військовий мовчить.

ЖІНКА: Почему ты молчишь?

ВІЙСЬКОВИЙ (*без образи*): Ти мені рота затикаєш. Я помовчу.

ЖІНКА: Говори.

ВІЙСЬКОВИЙ: Він був хорошим командиром. Веселий, сміливий. Заряджав оптимізмом.

ЖІНКА: Ой, замолчи!

Жінка не в змозі цього чути. Її дратує кожне його слово, особливо про Вітю. Вона робить музику голосніше. Підспівує. П'є із фляги. Військовий уже змучився від цієї дороги, але вона лише почалася.

ЖІНКА (*перегукуючи музику*): У него был хуевый характер. Он мог так посмотреть — как кирпичем приложить. А потом брал гитару, и все его любили. А если выпивал, то становился нежным, как котяра, и такие слова говорил, какие перед смертью вспоминать буду. А на жопе у него был шрам от укола в детстве — такая ямка. Но я бы и без шрама его опознала. По пальцам, по ногтям, по коленкам. На хера было этот ДНК делать... Ну потому что, кто я такая?!.. Останови поссать. Я уже час терплю.

Військовий зупиняє машину. Жінка виходить. Військовий вимикає двигун. Западає тиша, військовий стуляє повіки. Щось скрипить позаду в салоні, військовий розплющується. Жінка повертається. Вона змерзла. Сідає.

ЖІНКА: Боже, там такое. Когда ссышь, а моча замерзает.

Військовий намагається завести машину, вона не заводиться. Робить кілька спроб — даремно.

ЖІНКА: Ты прикалываешься?

ВІЙСЬКОВИЙ: Зара...

Робить іще кілька даремних спроб.

ЖІНКА: На хера ты вообще выключил зажигание?

ВІЙСЬКОВИЙ: Тиші захотілося. Ти постійно говориш, якщо не говориш — музика верещить. Мені після контузії бракує тиші.

ЖІНКА: Бля, так может, ты в морг пойдешь работать, а не воевать? Шо мы будем делать?

Військовий заводить — не заводиться.

ЖІНКА: Бля. Давай я толкну пойду.

Не дочекавшись відповіді, вона виходить із машини. Він намагається завести, вона штовхає. Він виходить, однією рукою штовхає, другою кермує. Машина котиться, проте не заводиться.

ВІЙСЬКОВИЙ: Давай я. А ти за кермо.

Жінка сідає за кермо, військовий штовхає — машина не заводиться. Жінка залишається за кермом. Військовий чекає якийсь

час, що вона повернеться на своє місце, розуміє, що вона не наміряється. Сідає на пасажирське.

ЖІНКА: Тебя Вова зовут, да? Тільки не говори, Вова, що это с ней в первый раз.

Військовий не відповідає.

ЖІНКА: Ну отлично, ночь в машине, с двумя мужиками... При минус 12... Всегда мечтала.

ВІЙСЬКОВИЙ: Зупиним зара когось.

ЖІНКА: Тут прямо супердвижение, проспект Свободы.

Військовий намагається телефонувати.

ЖІНКА (*глумиться*): Что, не ловит тут, да? Правда, странно?

ВІЙСЬКОВИЙ: Да, мій косяк. Не треба було вимикать машину в полі.

Жінка мовчить, хоче ввімкнути музику, але вона не вмикається.

ЖІНКА: Блядь.

ВІЙСЬКОВИЙ: Я винний.

ЖІНКА: Ты не виноват, Вова. Это Витя со мной не хочет расставаться. Помнишь эту песню Тани Булановой (*співає*): «Не плачь, еще одна осталась ночь у нас с тобой! Еще один раз прокричу тебе — ты мой! Еще один последний раз твои глаза в мои посмотрят, и слеза вдруг упадет на руку мне, а завтра я опять останусь без тебя. Но ты не плачь...»

ВІЙСЬКОВИЙ: Не пам'ятаю.

ЖІНКА: А, ты ж малыш. Это песня нашей молодости.

Жінка прикладається до фляги. Військовий вмикає аварійку, та тихо клацає в тиші. Дивиться в дзеркало заднього огляду — чи не їде якась машина. Сидять певний час мовчки.

ЖІНКА: Очень быстро остывает машина, ты заметил?

ВІЙСЬКОВИЙ: Візьми.

Знімає із себе військовий бушлат.

ЖІНКА (*категорично*): Ану не смей. Лучше давай потрахаемся, Владимир. Ничего личного, просто чтобы согреться.

ВІЙСЬКОВИЙ: О господи...

ЖІНКА: Ты приходил все время за таблеточкой в медчасть. И смотрел на меня голодными глазами. Я же тебе нравлюсь, нравлюсь.

ВІЙСЬКОВИЙ: Ти мені подобалась. А зараз ні. У тебе тіло твого чоловіка в машині. А ти до мене лізеш.

ЖІНКА: Ахаха... Ты хотел, чтобы я к нему лезла?

ВІЙСЬКОВИЙ: Перестань.

ЖІНКА: У него было хорошее тело. Но сейчас оно меня не заводит. Ну и потом, оно без головы. Тело без головы в мешке вообще не заводит.

Жінка залазить колінами на сидіння, мовить у салон.

ЖІНКА: Витя, где ты голову потерял?!

ВІЙСЬКОВИЙ: Перестань пить.

ЖІНКА: Это вода! Я не пью при исполнении!

Робить великий ковток із фляги.

ЖІНКА: Давай, Владимир, Вова... Давай. Все равно я не получу удовольствия. Я себе яичники отморозила еще во время первой ротации в блиндаже... У нас с Витей был странный секс, пародия. То у него не вставал, то у меня болело... Так обидно, когда любишь, хочешь и не можешь... Зато мы экспериментировали. Витя, помнишь наши игры? Давай, Вова, хотя бы почувствуем себя живыми.

Вона діловито лізе йому в штани. Він різко прибирає її руку.

ВІЙСЬКОВИЙ: Слухай, відвали.

ЖІНКА: Ты не уважаешь своего командира? Его женщине холодно, ты просто обязан ее согреть. Или ты по мальчикам? Ты потому в армию и пошел, чтобы с мальчиками все время быть? С мускулистыми, вонючими, мыться в одной бане, рядом спать? На командира тоже засматривался, признавайся? Пидорас.

ВІЙСЬКОВИЙ: Вийди з машини, блядь.

ЖІНКА: Шо-о-о-о?! Ты шо сказал?! А в ебало не хо?

Військовий вискакує з машини, відчиняє двері й починає грубо витягати жінку надвір.

ВІЙСЬКОВИЙ: Набухалась, мужичка, тьху!

Він витягає її з машини, сідає на водійське місце і блокує двері. Жінка верещить і б'ється в скло. Ненависть викривила обличчя. У скло летить каменяка.

Вона лягає на капот. Вона стрибає на капоті. Вона жбурляє каміння у вікно. Військовий скаженіє від злості й безсилля.

ВІЙСЬКОВИЙ: Блядь, кончена... Сука... Тварь...

Жінка втомилася біснуватися. Сповзає вниз по капоту. Тиша. Військовий обачно визирав крізь скло вниз. Жінка підстрибує й надалі викривляється, але вже з ноткою гумору, а не злоби. Знову

опускається донизу. За мить з'являється з іншого боку. Починає пристрасно цілувати скло. Потім зображати кадр із «Титаніка», який іде на дно. Він дивиться на неї з відразою. Відтак її обличчя водномить стає порожнім і серйозним. Вона розвертається і йде в ніч. Військовий швидко губить її з ока. Знову намагається завести машину. Марно. Перевіряє телефон — зв'язку немає.

Починає хвилюватися — де ж вона? Відчиняє двері, виходить.

ВІЙСЬКОВИЙ (кличе): Гей, Тетяна! Таня!

Військовий іде шукати Тетяну. Звук вхідного повідомлення на телефоні Тетяни, який лежить на бардачку. Клацає аварійка.

Військовий відчиняє двері й допомагає жінці сісти на пасажирське місце. Вона сідає. Вона ридає.

ВІЙСЬКОВИЙ: Не треба... Ти змерзла? Господи, ну пробач мені...

ЖІНКА (дитинно): Я кулончик потеряла... Витин... Он мене подарил кулончик. Я сейчас в снегу потеряла, возле машины.

ВІЙСЬКОВИЙ: Я найду зараз, заспокойся.

Виходить із машини. Шукає. Вона блокує двері.

ЖІНКА: Витя, он меня обижают. Витя, он меня обижают. Сделай что-нибудь, Витя. Я твой кулончик потеряла. Я не хочу, щоб он видел, как я плачу.

Плаче. Військовий стукає у вікно, смикає двері. Вона показує йому фак, дулю — все, що може показати скривджена дівчинка.

Військовий курить біля машини. Жінка бере свій телефон. Читає повідомлення. Перечитує. Відчиняє машину.

Військовий сідає за кермо, він змерз. Вона тримає в руках телефон. Уже не плаче.

ЖІНКА: Связь появилась. И исчезла. Но мне успела эсемеска прийти. От Вити.

Жінка читає смс-повідомлення.

ЖІНКА: Он пишет: «Таня, найди мою голову. Вернись за моей головой».

ВІЙСЬКОВИЙ: Дай зітру.

ЖІНКА: Господи...

ВІЙСЬКОВИЙ: Ти ж розумієш... Підібрали телефон, розважаються, тварі.

ЖІНКА: Там на телефоне была наша переписка, фотки разные. Всякие глупости...

Читає повідомлення від Віті.

ЖІНКА: «Запрещаю брить лобок и подмышки... Буду тебя лизать, пока язык не сведет...»

ВІЙСЬКОВИЙ (м'яко): Перестань...

ЖІНКА: Им, значит, можно читать, а тебе нельзя? Последняя эсемеска от него: «Взял твою кружку с маками, цем». Твари. Они отрубили ему голову и теперь читают нашу переписку. Я вернусь, суки...

ВІЙСЬКОВИЙ: Разом повернемося.

ЖІНКА: Я не знаю, как хоронить без головы... Слушай, давай его кремируем.

ВІЙСЬКОВИЙ. Ну, це ви самі вирішите...

ЖІНКА. Да нет, сейчас. Кремируем и развеем по ветру. Красиво же будет, символично.

Жінка виходить із машини, відчиняє задні двері й починає витягати пакет із тілом на вулицю. Військовий хапається за інший край.

ВІЙСЬКОВИЙ: Ти здуріла!

ЖІНКА: Он мой, что хочу, то и делаю. Заодно кастрик распалим, согреемся. Мне очень холодно! Витя бы меня согрел. А ты не хочешь.

ВІЙСЬКОВИЙ: Заспокойся. Я зігрію. Іди сюди, тільки заспокойся. Ми зараз пакет розірвемо!

Чути, як тріщить пакет. Жінка жбурляє його. Їй стає моторошно.

ЖІНКА: О господи, Витя, прости!

У неї тиха істерика. Військовий знову виходить із машини і саджає її в салон.

ВІЙСЬКОВИЙ: Заспокойся, нічого страшного, мороз, він замерзне... Мішок заклеїмо... Нічого. Іди сюди, Тань, іди сюди.

Він обіймає її, пригортає до себе. Тихо клацає аварійка.

Ранок. Військовий спить, накритий бушлатом. Жінки в машині немає. Аварійку вимкнено. Вона відчиняє двері й сідає на своє місце. Вона зібрана, твереза й нафарбована. Дивиться в дзеркало, розтирає губами помаду.

ЖІНКА: Вова, вставай.

Він миттю прокидається, випростовується.

ЖІНКА: Ребята нас сейчас толкнут.

Хтось штовхає машину. Військовий бачить у вікні заднього огляду іншу військову машину, армійців, які штовхають їхню, повертає ключа, машина заводиться. Жінка визирає у вікно й махає армійцям рукою.

ЖІНКА (у вікно): Пять минут! (Військовому.) Останови.

Він зупиняється, проте не вмикає двигун. Вмикає аварійку. Жінка уважно дивиться на нього.

ЖІНКА: Что тебе снилось?

ВІЙСЬКОВИЙ: Мені снилося, що мені холодно.

ЖІНКА. А мне снились угги в стразах.

ВІЙСЬКОВИЙ: Що?

ЖІНКА: Сапоги такие зимние... Я видела во время последней ротации в Киеве на одной девушке. Они все расшиты стразами и бисером. И у меня слюни потекли — так я захотела такие сапоги. И вот они мне сегодня снились. Я их обувала и мне становилось тепло.

ВІЙСЬКОВИЙ: Поїхали?

ЖІНКА: Нет... Я поеду с ребятами обратно в часть. А ты один дальше.

ВІЙСЬКОВИЙ: Чому?

ЖІНКА: На следующем блокпосте сядет Лера.

ВІЙСЬКОВИЙ: Яка Лера?

ЖІНКА: Жена Вити. Вдова.

ВІЙСЬКОВИЙ: А ти?..

ЖІНКА: Я никто. Я просто сопровождала до места встречи с родственниками. Но если ты не против, я выйду здесь.

ВІЙСЬКОВИЙ: Я не знав...

ЖІНКА: Такие мужчины всегда женаты.

ВІЙСЬКОВИЙ. Ви були для мене такою парою... ідеальною. От сука...

ЖІНКА: Чего?

ВІЙСЬКОВИЙ: Він із собою в могилу чотирьох хлопців забрав. Усі знали, що це безнадійна операція. А він їх повів.

ЖІНКА: О покойниках либо хорошо, либо...

ВІЙСЬКОВИЙ: Сволота твій Вітя. Жінка, коханка... Тьху!

ЖІНКА: Эй, тебе еще с ним ехать.

ВІЙСЬКОВИЙ: По хуй. А вона знала?

ЖІНКА: Не знаю. Неважно. Он уже никогда не сможет развестись и жениться на мне.

Приходить смс-повідомлення. Жінка нервово здригається, однак не читає.

ЖІНКА: Четвертая сегодня. С угрозами уже.

ВІЙСЬКОВИЙ: Заблокуй.

ЖІНКА: Витю? Я не могу.

ВІЙСЬКОВИЙ: Це не Витя.

ЖІНКА: Все равно это какое-то продолжение его...

ВІЙСЬКОВИЙ: Ну, дивися... Мені вийти? Може, ти попроситися хочеш?

ЖІНКА: Только с тобой. С ним я вчера прощалась.

Сидять мовчки.

ВІЙСЬКОВИЙ: Згадав. Мені снилося, що я тебе вкривав усю ніч...

ЖІНКА: Тебе не снилось, ты укрывал всю ночь... Спасибо.

Цілує військового в губи, залишаючи на них частину помади. Виходить. Клацає аварійка.

5

Прочиняються двері в темному приміщенні, хтось намагає вимикач, спалахує тьмяне світло. Підвальне приміщення, без вікон. Біля дверей двоє. Він — у військовому камуфляжі, вона — просто дівчина у джинсах і футболці.

ВІН: Сюда.

ВОНА: Как ты думаешь, что здесь было раньше?

ВІН: Я думаю, тут раньше был склад.

ВОНА: А что здесь хранилось?

ВІН: То же, что и сейчас. Оборудование... санаторное. Вот ванная, вот это шо за херь... для ингаляций, наверное... Хлорофилипп, блядь, вспомнил...

ВОНА: Так это санаторий?

ВІН (*зі сміхом*): Курорт, да.

ВОНА: А какая тут специализация?

ВІН: От чего лечат, в смысле?

ВОНА: Ну да... Есть же там для проблем с опорно-двигательным, есть для желудочно-кишечного тракта...

ВІН (*сміється*): Тут опорно-двигательный лечат, точно... (*Сміється*.)

ВОНА: Я всегда с бабушкой ездила в Миргород, мы пили там воду, ходили на проце...

ВІН: Заткнись уже. Раздевайся.

ВОНА (*умить заходиться плачем*): Ну вот опять ты... Ну пожалуйста... Мы с бабушкой ходили на процедуры... Мы пили кислородную пенку...

ВІН: Ты меня услышала, блядь? Раздевайся.

ВОНА: Пожалуйста, можно я тебе сначала расскажу про то, как мы с бабушкой ездили в санаторий... У меня были проблемы с позвоночником и мы каждый год туда ездили, и я пила минеральную воду из бювета... Мне нужно было ходить в корсете...

ВІН: Думаешь, ты меня сейчас разжалобишь?

ВОНА: Ну ты же человек.

ВІН: Я животное.

ВОНА: Ты человек. Ты ингаляции с хлорофилиппом делал. У тебя горло болело, ты не любил ингаляции, да?

ВІН: Сейчас у тебя горло болеть будет. Очень сильно будет болеть горло от моего хуя.

ВОНА: Давай не сегодня. Пожалуйста. Я привыкну, может, я завтра сама захочу.

ВІН: На хера мне, когда ты захочешь? Мне нравится, когда вот так... когда орут.

Б'є її по обличчі, вона скрикує, плаче ще відчайдушніше.

ВІН: Смотри, как меня заводит... Потрогай, как меня заводит. Ртом потрогай.

Опускає її вниз, навколішки, сує її обличчя собі проміж ніг. Вона захлинається риданнями.

ВІН: Хлорофилипп, давай, сука...

ВОНА: Так не бывает. Ты же был когда-то ребенком...

ВІН: Убенком. Я был убенком. А стал полноценным убицей.

ВОНА: Нет, ты хороший.

ВІН (*сміється*): Ты меня прикалываешь? Я подорванный на всю голову. Мне нравится мучить, я садист!

ВОНА: Но ведь с этим трудно жить...

ВІН: Тебе меня жалко?

ВОНА: Жалко.

ВІН: Соси, если жалко.

ВОНА: Мне не так жалко. По-человечески.

ВІН: Соси, сестра, соси!

ВОНА: Прости меня. Прости меня, пожалуйста. Я очень хочу тебя. Но мне сейчас просто плохо... Сильный стресс. Давай завтра, пожалуйста, я все сделаю завтра... Ты мне правда очень нравишься.

У нього зникає ерекція, і він розлючується.

ВІН: Ты, блядь, ебнутая? Или сектантка? Это хорошо. Я тебя в жопу ебать буду, пока ты не обосрешься. Потом оттуда хуй достану и в рот тебя отьебу, через блевотину буду ебать, а потом братву позову, человек десять вонючих контуженных солдат, которые тут, сука, три месяца без баб в говне сидят, и все тебя будут иметь во все дыры. У Дрона такой болт, до гланд достанет. Тебя порвут тут на ваш флаг, сука... Мама тебя по трусам не узнает...

ВОНА: У меня мама...

ВІН: Токо не говори, что у тебя мама умерла, а то я кончу сразу, блядь... Я кончаю от чужого горя. Шо ты, сука, затихла? Ты, сука, не молчи.

ВОНА: Я люблю тебя.

ВІН: Шо, блядь?

ВОНА: Я люблю тебя.

Він сильно б'є її.

ВІН: Думаешь, я лох?

ВОНА: Делай, что хочешь. Тебе нужно, значит...

Він її б'є, вона лише стогне, проте не захищається, не затуляється й торочить, мов у пропасниці.

ВОНА: Ты хороший... Я люблю тебя... Я люблю тебя...

Він накидається на неї згори, вона не чинить опору, він якийсь час вовтузиться, в нього не виходить. Він підводиться.

ВОНА: Я люблю...

ВІН: Заткнись, блядь, у меня падает все.

ВОНА: Прости меня...

ВІН: Думаешь, ты победила? Думаешь, хитрая, сука? Журналисточка. Думаешь, будешь потом в фейсбуке писать, как ты в плен попала и Феникса наебала? Не надейся. Тебя отсюда вперед ногами вынесут. И на твоей страничке будут писать: «боже какое горе», «такая молодая», «какая страшная смерть»... А еще будут писать: «сама виновата, на хера туда поехала?».

ВОНА: Прости меня...

ВІН: Моим бойцам по хуй, сопротивляешься ты или нет, я один тут такой извращенец. Они тебя до смерти отъебут. Жди, готовься. Или головой об ванну убейся. Они сейчас по очереди заходить будут.

Плює на неї згори, виходить. Вона лежить нерухомо, потім ворушиться, починає стогнати. Двері відчиняються — це повернувся він, вона завмерла. Він підійшов до неї, помочився згори. Вийшов.

Вона якийсь час лежить, потім підводиться, сідає, виє від жаху. Скриплять двері. Вона дивиться на двері.

Заходить він, тримає в руках бляшанку з тушківкою й ножа. Вона в тому самому одязі, хіба що тепер ще й брудна, зі сплутаним

волоссям сидить у кутку на якійсь шматині.

Дивиться на нього.

Він розпорює бляшанку ножем.

ВІН: Сейчас поставлю на землю, будешь есть, как собака.

ВОНА: Можно, я буду есть, как кошка? У меня в детстве была...

ВІН: Да заткнись ты, блядь, со своим детством. У меня хомячок был, мне что теперь, блядь...

ВОНА: Как его звали?

ВІН: Любимчик. Он меня за палец укусил, а я ему зубы вырвал. Потом лапы. Потом он плавал в своей кровище, пока не утонул.

ВОНА: Это неправда.

ВІН: Хочешь, как хомячок?

ВОНА: А я... Я тоже... Я переехала курицу недавно.

ВІН: Какой ебучий пиздец.

ВОНА: Ехала на машине, а она перебежала... И я ее...

Вона схлипує. Якийсь час плаче.

ВІН: Ты припигдженная, конечно.

ВОНА: Я остановила машину. Вышла и пошла во двор.

ВІН: В какой двор?

ВОНА: Откуда она выбегала...

ВІН: На хуя?

ВОНА: Чтобы сказать, что я ее убила.

ВІН: Они сказали тебе, шо ты припигдженная?

ВОНА: Они сказали, чтобы я заплатила двести гривен.

ВІН: Ясно. Они сразу увидели, что ты припигдженная. Кило курицы стоит пятьдесят. Потрошенной. А целая курица максимум тридцатку.

ВОНА: Я ее убила. Понимаешь?

ВІН: Малая, да ты убийца.

ВОНА: Да.

ВІН: Я представил: захожу во двор ко всем укропам, которых я убил... Говорю такой родителям: я вашего сына убил. Сколько он весил и по чем кило? Во сколько ты ваших оцениваешь за килограмм?

ВОНА: Тысячу гривен.

ВІН: Ты гонишь. Если хорошая курица стоит 50 гривен кило, то один ебанный позорный укроп стоит 25. Курица никакого зла не приносит.

ВОНА: Это для тебя он поганый укроп, а для родителей и для родины он самый лучший и бесценный сын.

ВІН: Ты права, малая, ты права. Тысяча говоришь? Окей. Сколько средний укроп весит?

ВОНА: Семьдесят?

ВІН: Семьдесят на тысячу. 70 тысяч гривен. Бля... Ну это дохуя. Он не может столько стоить. Это тогда я миллион должен.

ВОНА: Ты не можешь столько быть должен.

ВІН: Ну хорошо, не миллион, но дохуя. Чего ты не жрешь?

Дає їй бляшанку із тушківкою, в тушківці ніж, вона жадібно їсть із ножа. У її руці ніж, з якого вона їсть. Він ходить приміщенням, лічить.

ВІН: Ну как не миллион? Ты, блядь, таблицу умножения забыла? Даже если посчитать, что я человек тридцать замочил, примерно так... То два миллиона сто получается. Ну хорошо, допустим все одинаково стоить не могут, кто-то дороже, кто-то дешевле. Вес опять же разный.

Він стоїть спиною до неї. Вона дивиться на нього. Перестає їсти.

ВІН: Но прикинь, два миллиона! Я экономический преступник, блядь. Меня разыскивает Интерпол. Но зато на родине я герой. Моей маме вручают такую повестку... Шо типа ваш сын в розыске за то, что убил 30 украинских военнослужащих общим весом 2100 киллограмов...

ВОНА: И что мама?

ВІН: Мама в шоке, мама радуется и гордится. Ее награждают за достойное воспитание сына грамотой и медалью. Просят родить еще таких сыновей. Она такая — та, блядь, вы охуели, мне уже 55-ть. У меня уже климакс, сука...

ВОНА: Сейчас и в 55 рожают.

ВІН: Ну. Они ей говорят: мы там лучших врачей, все такое.

ВОНА: Но нужен тот же папа. Иначе другие сыновья получатся... Не факт...

ВІН: Папа?! Ахаха... А папа сбухался. У папы давно не стоит. И что получается?

ВОНА: Получается, тебя нельзя повторить. Ты такой один на весь мир. Неповторимый.

ВІН: Неповторимый?

ВОНА: Да.

Він різко розвертається до неї, простягає руку. Вона облизує ножа й віддає йому.

ВІН: А ты прикольная. Только ты в постели бревно, да? От тебя вообще никаких флюидов не идет. Ты целка?

ВОНА: Мне 26.

ВІН: Кто ж на тебя повелся? Нет, ну мордаха нормальная. И фигура есть. Но секса ноль. На хуя ты мне сейчас подыгрываешь? Думаешь хитрая, да, блядь?

ВОНА: Ты в моем вкусе, пойми.

ВІН: Твой типаж?

ВОНА: Мой типаж, да. Я когда тебя увидела — подумала, что такой, как ты не может на той стороне воевать.

ВІН: То есть, вы нас всех маргиналами и уродами представляете? У меня высшее образование.

ВОНА: Это видно.

ВІН: У меня половина бойцов с высшим.

ВОНА: Просто своих всегда идеализируешь.

ВІН: Ну, ясный хуй. Ваши телок в плен не берут, на «колхоз» не пускают, на расстрелы не водят.

ВОНА: Нет, конечно. Они же наши.

Сміються разом.

ВІН: Я вообще воевать не собирался. Я собирался строить дом. У меня свой бизнес вообще-то был, строительный. Самый мирный бизнес, нах. Я такие дворцы людям строил. Но вы, сука, решили за меня все решить. Под кем мне ходить и какие песни петь.

ВОНА: Ты на моего одноклассника похож, Сашку Авдеенко... Он мне нравился.

ВІН: Я не твой одноклассник, я твой враг, ты приехала, блядь, материальчик собирать на нас, у тебя же мечта, чтобы нас с лица земли стерли.

ВОНА: Если бы мы два года назад встретились. До всего.

ВІН: Да я бы не посмотрел на тебя.

ВОНА: Я другая была. Я бы тебе понравилась.

ВІН: Так и я другой был. Я б тебе не понравился. Я с девчатами на лавочке целовался. А тебе нравится, чтобы тебя унижали.

ВОНА: Я тоже другая была.

ВІН: Фееричная? Сексуальная? Запах другой? Ты не жидовка, кстати? Нет, ты не жидовка. Я по запаху определяю. Потому что все зло от жидов.

ВОНА: Я так не считаю.

ВІН: Либерастка? Гей-парады, все дела?

ВОНА: Мне геи и евреи ничего плохого не сделали.

ВІН: Вот то, что ты здесь — это их работа. Ты думаешь, это про секс... Да пусть ебутся с кем хотят. Это не про секс, это про власть, про мировое господство. Под красивой обложкой «европейские ценности» они разжигают войны, ссорят братские народы, чтобы ослабить влияние тех, кто отстаивает настоящие ценности, такие как семья, вера, социальное равенство...

ВОНА: Ослабить влияние добра?

ВІН: Что?

ВОНА: Геи и евреи хотят ослабить влияние добра?

ВІН: Да. То, что брат на брата пошел, и кровь проливается — это их работа. Весь ваш Майдан.

ВОНА: Подожди, а американцы?

ВІН: Америкосы тоже, конечно.

ВОНА: А бандеровцы? Националисты?

ВІН: Не говори со мной, как с дебилем.

ВОНА: Я не считаю тебя дебилем.

ВІН: Ты хочешь выставить меня дебилем. Как будто я сваливаю все в одну кучу. Просто куча очень большая. Потому что зла в мире много и оно у власти. У них круговая порука, они протаскивают своих... Они защищают себя крепкими законами, полицией, правами человека... Демократия — это самый хитрый бог, который придумали либерасты и пидорасы, чтобы мы все молились на него, а они прячутся за ним, как за забором и прекрасно себя чувствуют.

ВОНА: Где же правда?

ВІН: Правда есть, но она осталась в жопах мира, где живут бедные простые люди. Я по каждому пункту тебе аргументированно докажу.

ВОНА: Не надо.

ВІН: Веру боишься потерять? В европейские ценности?

ВОНА: Я верю только в одно...

ВІН: Ну?

ВОНА: В доброту.

ВІН: Ой, бля. Напрасно. Здесь ее точно нет. Ты столько знаешь, столько видела, что ты отсюда не выйдешь, даже если я вдруг ебанусь и стану добрым. Поверь мне.

ВОНА: Ты мне только что доказал, что стоишь на стороне добра. На стороне бедных, за семью и веру.

ВІН: Да. Но это же не значит, что я добрый.

Прикладає ножа їй до горла.

ВІН: Сейчас ты скажешь, что все геи, евреи, американцы и украинцы — зло. И Майдан — зло. И Украины — нету.

ВОНА: Конечно, зло. Конечно нету. Ой.

ВІН: Больно? А сейчас я выколю тебе глаз.

Вона сповзає в непритомність. Він ляскає її по щоках.

ВІН: Ты дура, что ли? Шуток не понимаешь?

Він заходить із відром води й горнятком.

ВІН: Я буду тебя купать. Ты ж обосцанная.

ВОНА: Хорошо.

ВІН: Раздевайся.

Вона слухняно знімає із себе все. Він дивиться.

ВОНА: Я сама могу.

ВІН: Отставитъ.

Поливає її з горнятка. Вона зіщулюється.

ВІН: Горячая?

ВОНА: Да. Больно.

ВІН: Ну прости. Сейчас остынет.

Лле їй на голову гарячу воду.

ВІН: Сейчас чистенькая будешь. У тебя хорошая жопа. В меру. А вот такие соски мне не нравятся. Бледные. Я люблю темно-коричневые, большие, чтобы на ощупь, как вот ткань такая... на гробах.

ВОНА: Бархат?

ВІН: Точно. Как бархат. Или крылья бабочки. А где твои волосы?

ВОНА: Депиляция.

ВІН: Бля... Это лазер?

ВОНА: Нет, наносят воск, а потом срывают лентой.

ВІН: Больно?

ВОНА: Больно.

ВІН: Так тебе нравится, когда больно.

Щипає її за сосок.

ВОНА: Ой.

ВІН: Ой. А у меня встает.

Вона злякано дивиться на нього.

ВІН: Я пошутил. Я проверить хотел, как ты меня любишь. Ты ж меня любишь, да?

ВОНА: Люблю.

ВІН: Мне приснился сон, как будто мы с тобой на Покровском рынке выбираем мясо. Мне давно мирные сны не снились. И ты такая: давай возьмем телятину. А я говорю: свинину. Я свинину люблю. Ну, мы взяли свинину, конечно. А потом пошли за зеленью и помидорами. Вот такие помидоры! У моей бабушки такие...

Він затнувся.

ВОНА: Как звали твою бабушку?

ВІН: Люда.

ВОНА: А мою Валя.

ВІН: Она была очень добрая.

ВОНА: Все бабушки...

ВІН: Нет, не все!

Вона мовчить. Тремтить від холоду.

Він, здається, плаче.

ВОНА: Мне холодно, Олег.

ВІН: Ты ебнулась? Я не Олег.

ВОНА: Просто так страшно, когда ты плачешь. Я просто так сказала, от ужаса...

ВІН: Блядь, но почему Олег? Педрильское имя... А-а-алежа. Я Стас.

ВОНА: Я Юля.

ВІН: Я знаю. У меня твои документы. Юлька-пиздюлька. Одевайся, Юлька. Вот.

Дає їй чоловічий камуфляж.

ВІН: Меньше не было.

Вона надягає на себе форму.

ВІН: Теряешь человеческий облик.

ВОНА: Я?

ВІН: Нет. Я. Насмотришься всего. Даже не смерти. Смерть может быть вообще легкой. Или неважной. Ну как бы мы привыкли, что смерть это пиздец. Потолок всего. Первого двухсотого нельзя забыть. А с десятого уже можно кольцо снять. Я не снимал. Но уже нет шока. Радуешься, что это не ты. А потом и этому не радуешься, потому что перестаешь чувствовать. Дно страшнее смерти. Заглянул на дно и думаешь: это дно... А нихуя. Под ним еще дно... Под ним еще... А под ним мертвый товарищ с выколотыми глазами... Вот кто выколол ему глаза? Ведь другой человек... А ты потом идешь тушенку жрать. Жрешь и думаешь: следующему пленному тоже выколую глаза. Живому. Ам. Понимаешь?

ВОНА: Да.

ВІН: Нихуя ты не понимаешь. И обратно нет пути.

ВОНА: Я знаю путь обратно.

ВІН: Что ты знаешь? Ты даже отсюда не смогла уйти. Дверь же открыта.

ВОНА: Я знаю.

ВІН: Так вали. Тут нет никого, кроме нас. Иди.

ВОНА: Я без тебя не пойду.

ВІН: Куда ты со мной пойдешь, припигдженная?

ВОНА: Не знаю... Туда...

ВІН: Я больной на всю голову. Вали давай, пока отпускаю.

ВОНА: Все травмы можно превратить в опыт.

ВІН: И что мне с ним делать, с этим ебучим опытом?

ВОНА: Не знаю... В книжках пишут, что все травмы можно превратить в опыт, что они могут помогать дальше жить...

ВІН: Ты гонишь. Этот опыт никому не помог еще. Он приближает конец света.

ВОНА: Тебе же сон сегодня мирный приснился. Значит, что-то осталось. Это как знак. Надежда.

ВІН: Да... Сон прикольный... Только я не весь тебе рассказал... Я начал мариновать шашлык, а там опарыши в мясе...

ВОНА: Ты это сейчас придумал.

Він регоче. Сидить на краю ванни.

ВІН: Иди, сядь рядом. Юля.

Вона сідає поряд. Він дивиться на неї.

ВІН: Как на лавочке.

ВОНА: Как на заборе. У лавочек широкое сиденье.

ВІН: Точно. Как на заборе.

Він обіймає її за плечі. Сидять так якийсь час.

ВІН: Надежда, говоришь?

ВОНА: Да.

ВІН: Дура. Целоваться будем?

ВОНА: Да.

Він цілує її. Із паузами. Гладить по плечі. Отак вони й сидять, цілуються, наче закохані на лавочці, а радше, на паркані в якомусь СМТ після кіносеансу під час першого побачення.

ВІН: Я даже за грудь тебя не буду трогать. Тебе хорошо?

ВОНА: Очень.

ВІН: Ты слышишь?

ВОНА: Что?

ВІН: Цикады.

ВОНА: Да.

ВІН: Охуеть.

ВОНА: Подожди секунду.

ВІН: Хорошо.

Вона підводиться. Іде, стає в нього за спиною.

ВОНА: Не смотри, ладно?

ВІН: Не смотрю.

Вона бере цеглину.

ВОНА: Я так боюсь тебя.

ВІН: Что?

І вона сильно б'є його ззаду по голові, кілька разів. Він падає у ванну. Вона плює на нього — слабо, по-дівочому.

Потім стає обома ногами на ванну й мочиться на нього згори.

Потім якийсь час сидить і плаче.

Потім бере його рушницю й виходить із підвалу.

6

До війни

Заплакана дівчина стукає у хвіртку будинку край дороги. До хвіртки підходить жінка.

ДІВЧИНА: Добрий вечір..

ДРУЖИНА ВАСІ: Шо вам треба? Ми з траси не відчиняєм, ясно? Вас згвалтували? Можу визвать міліцію.

ДІВЧИНА: Не треба. Я... Я збила вашу курку.

ДРУЖИНА ВАСІ: І шо?

ДІВЧИНА: Вона... вмирає.

ДРУЖИНА ВАСІ: Шо ви від нас хочете?

Дівчина схлипує.

ДРУЖИНА ВАСІ: Вася, йди сюди! Ось жіночка каже, шо збила нашу курку і плаче.

Підходить Вася. Дивиться на дівчину підозріливо.

ВАСЯ: Шо вам нада?

ДІВЧИНА: Я їхала, а вона під колеса кинулася.

ВАСЯ: Ага, розкажіть. Прямо курка-самогубка. Це ви швидко їхали і під колеса не дивились.

ДІВЧИНА: Просто темно вже. І вона різко побігла.

ВАСЯ: Шо ви тепер від нас хочете? Збила курку і прийшла тут. Подякувати вам чи шо?

ДІВЧИНА: Я розумію, що курку не повернеш... Давайте хоча б заплачу за неї.

ВАСЯ: Ні, ну цирк.

ДРУЖИНА ВАСІ: Це яку курку?

Жінка відчиняє хвіртку, виходить. Повертається з мертвою куркою в руці.

ДРУЖИНА ВАСІ: Це ж несущка наша.

ДІВЧИНА. Пробачте мені! Я в такому шоці... У мене вдома папуга... Ой! Дивіться! Вона ворухиться! Вона жива?! Давайте до ветеринара... Тільки в коробку якусь, щоби чохла на закровити...

Вася переглядається з дружиною. Іде й повертається без коробки, зате із сокирою. Кладе майже мертву курку на доріжку, викладену цементом, і відрубє їй голову. Дівчина кричить.

ВАСЯ. Шоб не мучилась.

ДІВЧИНА. Ви що... А якщо... її можна було врятувати?!

ВАСЯ. Ага. Потім накласти гіпс, купити коляску, возити в санаторій...

У дівчини стрес, вона ніколи не бачила, як убивають. Гірко плаче.

ДІВЧИНА: Так... так... Я все розумію.. Просто.. Скільки з мене?

ДРУЖИНА ВАСІ. Я не знаю, Вася. Але це наша несущка.

ВАСЯ. Сто гривень — і їдь уже.

ДРУЖИНА ВАСІ: Вася!

ВАСЯ: Я не знаю. Ну а скільки? Я так курей ще ніколи не продавав.

ДРУЖИНА ВАСІ (*твердо*): Двісті гривень.

ДІВЧИНА. Добре. Зараз.

Вася і дружина Васи дивляться, як дівчина розстібає красиву сумку, виймає звідти красивий шкіряний гаманець, розстібає його. Він порожній. Тільки різнокольорові карти стирчать із кишеньок.

ДІВЧИНА: Боже... У мене ж нема гривень. Я ж меду купила. Тільки картка.

ДРУЖИНА ВАСІ: Васю, ми картки приймаємо? Ні, ми карток не приймаємо.

ДІВЧИНА: Я... Як соромно... Тут є банкомат?

ВАСЯ: Сміється з нас.

ДІВЧИНА: Чуєте, я завтра завезу.

ВАСЯ: Ну, ясно.

ДРУЖИНА ВАСІ: Завтра вона завезе. Найшла дурних. Ідіть уже, жіночка. Нехай на вашій совісті.

ДІВЧИНА: Та ну, що ви... Та я зараз поїду, зніму гроші й повернуся. Двісті гривень.

Дівчина стукає у хвіртку. Виходить дружина Васи.

ДРУЖИНА ВАСІ: Ну треба ж, повернулась.

ДІВЧИНА: Ну звісно, я ж обіцяла.

ДРУЖИНА ВАСІ (*пропускаючи її*): Зараз всі обіцяють і ніхто не виконує. Починаючи з президента і закінчуючи всіма решта.

ВАСЯ. Хто там?

ДРУЖИНА ВАСІ. Це вона:

ДІВЧИНА. Це я. Ось.

Виймає двісті гривень. Вася і дружина Васі дивляться на неї.

ДРУЖИНА ВАСІ: Я її вже обскубла. Думала, хоч на борщ піде. Та ви її так переїхали, що собакам прийшлося віддати.

ДІВЧИНА: Який жах.

ДРУЖИНА ВАСІ: Бідним завжди не щастить.

Дружина Васі не бере гроші в дівчини.

ДРУЖИНА ВАСІ: Вона по тридцять яєць в місяць несла. Така курка золота була. Десяток яєць тридцять гривень стоїть. Це, щитай, сто гривень на місяць ми загубили. А якщо за год почитать? Це тисяча двісті гривень, он як. Вона ще могла два роки нестись. Це вже дві чотириста.

ДІВЧИНА: Ой... У мене стільки... немає.

ДРУЖИНА ВАСІ: Здається, проста курка... Але ж на вес золота.

ДІВЧИНА: Ось, у мене тисяча гривень. Я, звісно, не знала, що курка стільки...

ДРУЖИНА ВАСІ: А ще я з нею балакала. З іншими не балакала, а з нею так. То не проста курка була.

Дружина Васі не бере тисячу гривень у дівчини.

ДРУЖИНА ВАСІ: От якби твого папугу переїхали.

ДІВЧИНА: У мене й на картці стільки немає. Я останні зняла.

ДРУЖИНА ВАСІ: Вася!

Виходить Вася.

ДРУЖИНА ВАСІ: В неї тільки тисяча гривень.

ВАСЯ: Тю. Несерйозно. А ми зараз поліцію викличемо, вас оштрафують і права відберуть. Або в погребі закриємо, поки родичі з грошима не приїдуть.

ДІВЧИНА: Ви це серйозно?

ВАСЯ: Вовше-то ти вбила нашу курку.

ДІВЧИНА: Давайте я вам свій браслет віддам...

Дружина Васі бере руку дівчини і роздивляється браслет.

ДРУЖИНА ВАСІ: Що це?

ДІВЧИНА: Срібло.

ДРУЖИНА ВАСІ: Воно нічого не коштує.

ДІВЧИНА: Взагалі-то коштує.

ВАСЯ: Скільки?

ДІВЧИНА: Не знаю... Мені подарували.

ВАСЯ: А що це в тебе на шиї?

ДІВЧИНА: Це нічого не коштує, але дороге як пам'ять.

ДРУЖИНА ВАСІ: Це ж золото.

ДІВЧИНА: Це не золото.

ДРУЖИНА ВАСІ: Я в золоті розбираюсь. Знімай краще.

ДІВЧИНА: Але... Мені коханий чоловік подарував...

ВАСЯ (з погрозою): Ми теж любили нашу курку, твою матір.

Дівчина знімає ланцюжок. Віддає: ланцюжок із кулоном, браслет, тисячу гривень. Дружина Васі бере все це і кладе до кишені фартуха. Оцінювально дивляться на дівчину. Не відпускають.

ДІВЧИНА: Я завтра приїду з грошима і викуплю назад свої речі. Добре?

Вони мовчать. Дивляться.

ДІВЧИНА: Я поїду?..

ВАСЯ: Куди?

ДІВЧИНА: Додому.

Вони не відповідають. Вася бере в неї сумку. Вони з дружиною розстібають сумку. Роздивляються вміст. Дівчина налякана.

ВАСЯ: Дивись.

Дружина Васі розстібає косметичку й виймає звідти красиву пудру, нюхає дорогі парфуми.

ДІВЧИНА: Ви можете взяти це собі.

ДРУЖИНА ВАСІ: Звичайно, можемо. Спасибі.

Кладе собі до кишені фартуха; Вася виймає із сумочки ключі від машини.

ВАСЯ: А що у вас в машині?

ДІВЧИНА: У машині?.. Тільки мед. Я мед купила. Хочете меду?

ДРУЖИНА ВАСІ: Ні, спасибі. В нас є мед.

ВАСЯ: Хороша машина. Дорога.

Дівчина спершу не в змозі повірити, що вони хочуть відібрати в неї машину. Потім вірить.

У сусідів починає плакати дитина, й сусідка гукає свого чоловіка: «Сонечко, Дарина плаче. Підійди, а то в мене руки в тісті».

Дружина Васи і Вася розвертаються в бік сусідів. Дружина Васи начебто обтрушується від дурного сну. Бере сумку й віддає дівчині, забирає в чоловіка ключі від машини, теж віддає.

ДРУЖИНА ВАСІ (злобливо): Йди звідси, курка! Йди вже! Не спокушай.

Із силою виштовхує її за хвіртку й зачиняє на засувку.

Про виставу «Погані дороги»:

Мова вистави

українська, російська

Додаткова інформація

18+

Тривалість

3 год. з антрактом

Жанр

Шість історій про життя і війну

Прем'єра

17 травня 2019 року

Авторка

Наталка Ворожбит

Режисерка

Тамара Трунова

Художник

Юрій Ларіонов

Художниця по костюмах

Христина Корабельникова

Музичне рішення

Тамара Трунова, Акмал Гурезов

Помічниця режисерки

Лаура Вілцане

Продюсери проекту

Тамара Трунова, Стас Жирков,

Володимир Шейко

Завідувачка літературною частиною

Яна Безмертна

Нагороди:

Вистава-лауреат премії «Київський рахунок» — найкраща вистава 2018 року.

Вистава-переможець II-го Всеукраїнського театрального фестивалю-премії «ГРА» в номінаціях:

- найкраща драматична вистава 2019:
«Погані дороги»
- найкраще музичне рішення 2019:
Акмал Гурезов, «Погані дороги»
- найкраща режисерська робота 2019:
Тамара Трунова «Погані дороги».

Актори:

Наташа: *Катерина Качан*

Перша: *Оксана Жданова*

Друга: *Анастасія Пустовіт*

Третя: *Катерина Савенкова*

Бабуся, Жінка: *Світлана Штанько,
Вікторія Авдєєнко*

Командир: *Дмитро Олійник*

Солдат: *Дмитро Соловійов*

Директор школи, Вася: *Володимир Кравчук*

Володимир: *Олександр Соколов*

Людмила: *Леся Самаєва*

Юля: *Валерія Ходос*

Стас: *Андрій Ісаєнко*

Про режисерку:

Тамара ТРУНОВА

1999 — 2004 рр. навчалась у Київському національному лінгвістичному університеті за спеціальністю «Перекладач». 2008 року закінчила режисерський факультет Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого (курс професора Едуарда Митницького). Поєднує творчу та викладацьку діяльність. Від 2011 року працює в Театрі драми і комедії на лівому березі Дніпра, 2019 року перемогла в конкурсі на посаду головної режисерки театру. 2016 і 2018 років входила до журі Міжнародного фестивалю *Edinburgh Fringe* (Велика Британія).

Нагороди:

2011 — Театральна премія «Київська пектораль». Найкраща вистава для дітей (вистава за мотивами п'єси У. Хуба «Пасажир у

валізі», Київський академічний театр драми і комедії на лівому березі Дніпра)

2012 — Диплом I-го Всеукраїнського фестивалю молоді режисури імені Леся Курбаса у номінації «Елегантність режисерської форми» (вистава «Пасажир у валізі»)

2016 — Переможець конкурсної театральної програми *Taking the Stage* (організатор — Британська рада в Україні)

2017 — 1 місце в театральному експертному рейтингу «Київський рахунок» (вистава за п'єсою Наталки Ворожбит «Саша, винеси сміття», Київський академічний Молодий театр)

2017 — як авторка п'єси «Улун» отримала особливу відзнаку журі на Фестивалі молоді драматургії «Любимівка» (2017)

2019 — 1 місце в театральному експертному рейтингу «Київський рахунок» (вистава за п'єсою Наталки Ворожбит «Погані дороги», Незалежний проект)

2019 — II Всеукраїнський фестиваль-премія «ГРА»

Найкраща режисерська робота (Тамара Трунова, вистава «Погані дороги» Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра)

Найкраща драматична вистава («Погані дороги», реж. Тамара Трунова, Київський академічний театр драми і комедії на лівому березі Дніпра)

2021 — Премія Women in Arts (категорія «Жінки в театрі») в межах руху солідарності за гендерну рівність #HeForShe в Україні

Про театр:

Київський академічний театр драми та комедії на лівому березі Дніпра заснований 1979 року визначним режисером і педагогом Едуардом Митницьким.

Від початку заснування театр багато гастролював і брав участь у міжнародних фестивалях у Грузії, Білорусі, Латвії, Литві, Німеччині, Польщі і згодом став одним із найкращих українських театрів.

Від 29 січня 2019 року театр очолюють нові лідери: директор і художній керівник Стас Жирков і головна режисерка Тамара Трунова. Нова команда розпочала процес реформування та модернізації.

Нині Театр на лівому березі має в репертуарі понад 50 вистав, щільний графік прем'єр, ансамбль із найкращих акторів країни та

грандіозні плани на майбуття.

Театр активно запрошує та підтримує молодих режисерів, посилює труп талановитими акторами, залучає найкращих арт-менеджерів і драматургів, організовує освітні програми, активно працює в напрямку міжнародної копродукції й обміну культурним досвідом.

Броварський проспект, 25, Київ